

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)
της 12ης Ιουλίου 2001 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις T-12/99 και T-63/99,

UK Coal plc, πρώην RJB Mining plc, με έδρα το Harworth (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους M. Brealey, barrister, και J. Lawrence, solicitor, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους V. Kreuschitz και K.-D. Borchardt, επικουρούμενους από τον N. Khan, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

υποστηριζόμενης από τις

Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκπροσωπούμενη από τους W.-D. Plessing και T. Jürgensen, επικουρούμενους από τον M. Maier, δικηγόρο,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

και

RAG Aktiengesellschaft, με έδρα το Essen (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους M. Hansen και S. Völcker, δικηγόρους, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνουσες,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις ακυρώσεως των αποφάσεων 1999/270/ΕΚΑΧ και 1999/299/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 2ας και 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με ενισχύσεις της Γερμανίας υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα κατά το 1998 και 1999 (ΕΕ 1999, L 109, σ. 14, και L 117, σ. 44),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους A. W. H. Meij, Πρόεδρο, K. Lenaerts, A. Potocki, M. Jaeger και J. Pírgung, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της συνεδριάσεως της 14ης Φεβρουαρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

Η σχετική κανονιστική ρύθμιση

Συνθήκη ΕΚΑΧ

- 1 Η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα απαγορεύει, κατ' αρχήν, τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις άνθρακα. Το άρθρο 4 της Συνθήκης ορίζει ότι δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά άνθρακα και χάλυβα και, κατά συνέπεια, απαγορεύονται, «εντός της Κοινότητας, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη: [...] γ) οι επιδοτήσεις ή ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη ή οι ειδικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται από αυτά, υπό οποιαδήποτε μορφή».
- 2 Δυνάμει του άρθρου 15, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, κάθε απόφαση της Επιτροπής πρέπει να είναι αιτιολογημένη.

- 3 Το άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ ορίζει τα εξής:

«Σε όλες τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στην παρούσα Συνθήκη, στις οποίες η απόφαση ή η σύσταση της Επιτροπής παρίσταται αναγκαία για την πραγματοποίηση, κατά τη λειτουργία της κοινής αγοράς του άνθρακα και του χάλυβα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5, ενός από τους στόχους της Κοινότητας, όπως ορίζονται στα άρθρα 2, 3 και 4, η απόφαση [...] αυτή δύναται να εκδοθεί μετά ομόφωνη σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου και κατόπιν διαβουλεύσεως με τη συμβουλευτική επιτροπή.»

Γενική απόφαση 3632/93/ΕΚΑΧ

- 4 Κατ' εφαρμογή ακριβώς αυτής της τελευταίας διατάξεως της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή εξέδωσε τη γενική απόφαση 3632/93/ΕΚΑΧ της 28ης Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό καθεστώς παρεμβάσεων των κρατών μελών υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα (ΕΕ L 329, σ. 12, στο εξής: κώδικας).
- 5 Δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 1, του κώδικα, «όλες οι ενισχύσεις προς τη βιομηχανία άνθρακα [...] που χορηγούνται από τα κράτη [...] μπορούν να θεωρηθούν κοινοτικές ενισχύσεις και, επομένως, συμβατές με την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς, μόνον εφόσον πληρούν τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 9».

6 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κώδικα προβλέπει ότι «οι ενισχύσεις που χορηγούνται στη βιομηχανία άνθρακα μπορούν να θεωρούνται συμβατές με την καλή λειτουργία της κοινής αγοράς εφόσον συμβάλλουν στην υλοποίηση τουλάχιστον ενός από τους κατωτέρω στόχους:

- επίτευξη, βάσει των τιμών του άνθρακα στις διεθνείς αγορές, νέας προόδου προς την οικονομική βιωσιμότητα ώστε να πραγματοποιηθεί η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων,

[...].».

7 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κώδικα, οι «ενισχύσεις για τη λειτουργία» που προορίζονται για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής πώλησης, η οποία προκύπτει από την κατάσταση στην παγκόσμια αγορά, μπορούν να θεωρούνται συμβατές με την κοινή αγορά μόνον υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Κατά την πρώτη περίπτωση αυτής της διατάξεως, η κοινοποιηθείσα ενίσχυση ανά τόνο δεν πρέπει να υπερβαίνει για κάθε επιχείρηση ή μονάδα παραγωγής τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής και των προβλεπομένων εσόδων για την επόμενη οικονομική χρήση του τομέα άνθρακα. Κατά τη δεύτερη περίπτωση αυτής της διατάξεως, η ενίσχυση που πράγματι χορηγήθηκε αποτελεί αντικείμενο ετήσιας ρυθμίσεως βάσει των πραγματικών δαπανών και εσόδων το αργότερο πριν από το τέλος της χρήσεως άνθρακα η οποία ακολουθεί εκείνη για την οποία έχει χορηγηθεί η ενίσχυση.

8 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του κώδικα προβλέπει ότι τα κράτη μέλη που προτίθενται να χορηγήσουν σε επιχειρήσεις άνθρακα ενισχύσεις λειτουργίας για τις οικονομικές χρήσεις από το 1994 έως το 2002 έχουν την υποχρέωση να υποβάλουν προηγουμένως στην Επιτροπή «σχέδιο εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης που αποσκοπεί στη βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας των επιχειρήσεων αυτών, η οποία θα επιτευχθεί με τη μείωση του κόστους παραγωγής». Κατά το δεύτερο εδάφιο της διατάξεως αυτής, το εν λόγω σχέδιο πρέπει να προ-

βλέπει τα κατάλληλα μέτρα και προσπάθειες για την επίτευξη «πρωτικής τάσης του κόστους παραγωγής σε τιμές 1992, κατά τη διάρκεια της περιόδου 1994 έως 2002».

- 9 Κατά το άρθρο 4 του κώδικα, οι «ενισχύσεις συρρίκνωσης δραστηριότητας», δηλαδή οι ενισχύσεις που σκοπούν στην κάλυψη των δαπανών παραγωγής επιχειρήσεων ή μονάδων επιχειρήσεων «οι οποίες δεν μπορούν να επιτύχουν τους όρους του άρθρου 3, παράγραφος 2», μπορούν να εγκρίνονται με την επιφύλαξη ότι συνάδουν προς τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγραφος 1, και υπό την προϋπόθεση ότι εντάσσονται σε σχέδιο κλεισίματος της επιχειρήσεως.
- 10 Το τμήμα 3 του κώδικα, που φέρει την επικεφαλίδα «Διαδικασίες κοινοποίησης, εξέτασης και έγκρισης», περιέχει τα άρθρα 8 και 9. Το άρθρο 8 έχει ως εξής:

«1. Τα κράτη μέλη τα οποία, για τις χρήσεις άνθρακα 1994 έως 2002, προτίθενται να χορηγήσουν ενισχύσεις για τη λειτουργία, όπως εκείνες που αναφέρονται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, [...] υποβάλλουν το αργότερο στις 31 Μαρτίου 1994 στην Επιτροπή, σχέδιο εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας σύμφωνα με τις προδιαγραφές του άρθρου 4.

2. Η Επιτροπή εξετάζει τη συμμόρφωση του ή των σχεδίων προς τους γενικούς στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, και τα ειδικά κριτήρια και στόχους που καθορίζονται [...] άρθρ[ο] 3 [...].

3. Η Επιτροπή, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησης των σχεδίων, εκδίδει γνώμη για τη συμμόρφωση των εν λόγω σχεδίων προς τους γενικούς και ειδικούς στόχους, χωρίς ωστόσο να προδικάζει τη δυνατότητα επίτευξης των στόχων αυτών μέσω των προβλεπομένων μέτρων [...].

4. Αν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να επιφέρει τροποποιήσεις του σχεδίου διά των οποίων μεταβάλλονται οι προσεγγίσεις των στόχων περί των οποίων η παρούσα απόφαση οφείλει να ενημερώσει την Επιτροπή ώστε το εν λόγω θεσμικό όργανο να μπορέσει να αποφανθεί για τις τροποποιήσεις αυτές σύμφωνα με τις διαδικασίες του παρόντος άρθρου.»

11 Το άρθρο 9 του κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Τα κράτη μέλη, κοινοποιούν το αργότερο στις 30 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους (ή 3 μήνες πριν από την έναρξη ισχύος τους), όλα τα χρηματοδοτικά μέτρα που προτίθενται να λάβουν υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα κατά το επόμενο έτος, και διευκρινίζουν τη φύση των μέτρων αυτών αναφορικά προς τους στόχους και τα γενικά κριτήρια του άρθρου 2 και τις διάφορες μορφές ενίσχυσης που προβλέπονται στα άρθρα 3 έως 7. Καθορίζουν τη σχέση μεταξύ των σχεδίων που κοινοποιούνται στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 8.

2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν, το αργότερο στις 30 Σεπτεμβρίου εκάστου έτους, το ποσό των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην πράξη κατά την προηγούμενη χρήση άνθρακα, και αναφέρουν ενδεχομένως ρυθμίσεις που έχουν επέλθει σε σχέση προς τα ποσά που είχαν κοινοποιηθεί αρχικά.

[...]

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν τις προτεινόμενες ενισχύσεις μόνο μετά από έγκριση της Επιτροπής η οποία αποφασίζει ιδίως σε συνάρτηση προς τους στόχους και τα γενικά κριτήρια του άρθρου 2 και τα ειδικά κριτήρια των άρθρων 3 έως 7 [...].

5. Οποιαδήποτε καταβολή ποσού εν αναμονή εγκρίσεως από την Επιτροπή πρέπει, σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, να επιστρέφεται εξ ολοκλήρου από την επωφελούμενη επιχείρηση [...].

6. Κατά την εξέταση των μέτρων που κοινοποιούνται κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή αξιολογεί τη συμμόρφωσή τους προς τα σχέδια που ανακοινώνονται σύμφωνα με το άρθρο 8 και τους στόχους του άρθρου 2 [...].»

12 Η ισχύς του κώδικα, κατά το άρθρο 12 αυτού, λήγει στις 23 Ιουλίου 2002.

Προσβαλλόμενες ατομικές αποφάσεις

Απόφαση που αφορά το έτος 1998

13 Με έγγραφο της 28ης Οκτωβρίου 1997, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κοινοποίησε στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 1, του κώδικα, χρηματοδοτικές επεμβάσεις στις οποίες προτίθεται να προβεί υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα για το έτος 1998. Τα μέτρα αυτά περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, ενισχύσεις λειτουργίας, κατά την έννοια του άρθρου 3 του κώδικα, ύψους 5 171 εκατομμυρίων γερμανικών μάρκων (DEM) και 81 εκατομμυρίων DEM· το ποσό αυτό συνδεόταν με το σύστημα που σκοπούσε στη διατήρηση του προσωπικού υπόγειας εξορύξεως (όπως αποκαλείται Bergmannsprämie [πριμοδότηση ανθρακορύχων], στο εξής: πριμοδότηση), καθώς και ενισχύσεις για τον περιορισμό των δραστηριοτήτων, κατά την έννοια του άρθρου 4 του κώδικα, ύψους 3 164 εκατομμυρίων DEM. Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η Γερμανική Κυβέρνηση παρέσχε, με έγγραφο της

26ης Μαρτίου, 28ης Απριλίου, 27ης Αυγούστου, 23ης Οκτωβρίου και 4ης Νοεμβρίου 1998, συμπληρωματικές εν προκειμένω πληροφορίες.

- 14 Επί πλέον, με έγγραφό της, της 26ης Μαρτίου 1998, η Γερμανική Κυβέρνηση γνωστοποίησε, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κώδικα, τις νέες κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής της για τον άνθρακα μέχρι το έτος 2002, με τις οποίες τροποποιείται το προηγούμενο γερμανικό σχέδιο εκσυγχρονισμού, εξορθολογισμού και αναδιαρθρώσεως και περιορισμού των δραστηριοτήτων της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα, για το οποίο η Επιτροπή είχε δώσει θετική γνώμη με την απόφασή της 94/1070/ΕΚΑΧ, της 13ης Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 385, σ. 18, στο εξής: αρχικό σχέδιο).
- 15 Η απόφαση 1999/270/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 2ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με ενισχύσεις της Γερμανίας υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα κατά το 1998 (ΕΕ 1999, L 109, σ. 14, στο εξής: προσβαλλομένη απόφαση στο πλαίσιο της προσφυγής T-12/99 ή προσβαλλομένη απόφαση ή απόφαση που αφορά το 1998), επιτρέπει, με το άρθρο 1, στοιχεία α', β' και γ', τις προπαρατεθείσες ενισχύσεις λειτουργίας και περιορισμού δραστηριοτήτων. Στην τελευταία αιτιολογική σκέψη του σημείου ΙΙΙ της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή θεωρεί ότι το νέο σχέδιο που υποβλήθηκε από την Γερμανία (στο εξής: τροποποιημένο σχέδιο) συμβιβάζεται με τους στόχους και τα κριτήρια που καθορίζονται στον κώδικα.

Απόφαση που αφορά το έτος 1999

- 16 Με έγγραφο της 25ης Σεπτεμβρίου, 2ας Δεκεμβρίου και 14ης Δεκεμβρίου 1998, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας κοινοποίησε στην Επιτροπή τις χρηματοδοτικές επεμβάσεις στις οποίες προετίθετο να προβεί υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα για το έτος 1999. Οι επεμβάσεις αυτές συνεπάγονταν, μεταξύ άλλων, ενισχύσεις λειτουργίας ύψους 5 141 εκατομμυρίων DEM, αφενός, και 73 εκατομμυρίων DEM για την πριμοδότηση, αφετέρου, καθώς και ενισχύσεις για τον περιορισμό δραστηριοτήτων ύψους 3 220 εκατομμυρίων DEM.

- 17 Με την απόφαση 1999/299/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 22ας Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με ενισχύσεις της Γερμανίας υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα κατά το 1998 (ΕΕ 1999, L 117, σ. 44, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση στο πλαίσιο της προσφυγής Τ-63/99 ή προσβαλλόμενη απόφαση ή απόφαση που αφορά το 1999), εγκρίθηκαν οι ανωτέρω ενισχύσεις για τον λόγο, μεταξύ άλλων, ότι ήταν σύμφωνες προς το τροποποιηθέν σχέδιο που αποτέλεσε το αντικείμενο θετικής γνώμης της Επιτροπής με την απόφασή της της 2ας Δεκεμβρίου 1998 (προσβαλλόμενη στο πλαίσιο της προσφυγής Τ-12/99).

Περιστατικά και διαδικασία

- 18 Η προσφεύγουσα είναι μια ιδιωτική εταιρία εξορύξεως με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία ανέλαβε το κυριότερο μέρος της εκμεταλλεύσεως ορυχείων της British Coal. Δεδομένου ότι η εμφάνιση μορφών ενεργείας υποκαταστάσεως και η αύξηση εισαγωγών μη κοινοτικού άνθρακα είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση στο Ηνωμένο Βασίλειο — την «παραδοσιακή» αγορά της προσφεύγουσας — από το 1990, η προσφεύγουσα προσπάθησε να ανεύρει, ιδίως στη Γερμανία, μια αγορά για ένα μέρος της πλεονάζουσας παραγωγής της.
- 19 Με έγγραφο της 13ης Νοεμβρίου 1997, η Ruhrkohle AG, νυν RAG Aktiengesellschaft (στο εξής: RAG), πληροφόρησε την Επιτροπή ότι είχε την πρόθεση να αποκτήσει το σύνολο του εταιρικού κεφαλαίου της Saarbergwerke AG (που ανήκει στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στο ομόσπονδο κράτος του Σάαρ) και της Preussag Anthrazit GmbH (που ανήκει στην Preussag AG). Αυτό θα είχε ως συνέπεια τη συγχώνευση των τριών Γερμανών παραγωγών άνθρακα (στο εξής: συγχώνευση) και θα συνιστούσε συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 66, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.
- 20 Η συγχώνευση εντάσσεται στο πλαίσιο μιας συμφωνίας [καλούμενης Kohlekompromiss (συμβιβασμός για τον άνθρακα)], που συνήφθη στις 13 Μαρτίου 1997 μεταξύ των τριών αυτών εταιριών, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της

Γερμανίας, του ομόσπονδου κράτους της Ρηνανίας-Βόρειας Βεστφαλίας, του ομόσπονδου κράτους του Σάαρ και του συνδικάτου των εργαζομένων στα ανθρακωρυχεία και στους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η KohlekompromiB, που περιλαμβάνει την εν λόγω συγχώνευση καθώς και την υπόσχεση χορηγήσεως κρατικής ενισχύσεως, έχει ως σκοπό τη δημιουργία ενός αποδεκτού κοινωνικού πλαισίου μεταβατικής φύσεως για την προσαρμογή της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα σε ένα ανταγωνιστικό περίγυρο, αυτό δε με προοπτική το 2005.

- 21 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 67, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η συγχώνευση και οι σχετικοί με αυτήν όροι κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή από τη Γερμανική Κυβέρνηση στις 9 Μαρτίου 1998. Στην κοινοποίηση αυτή, η Γερμανική Κυβέρνηση εξέθεσε ότι η πώληση της Saarbergwerke στη RAG στη συμβολική τιμή του 1 DEM πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της πολιτικής ιδιωτικοποίησης της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα.
- 22 Με έγγραφο της 16ης Μαρτίου 1998, η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις της επί της σχεδιαζόμενης συγχωνεύσεως, τις οποίες διευκρίνισε με καταγγελία της 1ης Μαΐου 1998.
- 23 Με έγγραφο της 5ης Μαΐου 1998, η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή επίσημη καταγγελία αφορώσα διάφορες κρατικές ενισχύσεις υπέρ της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα, για το 1997, 1998 και επείκεινα, καθώς και τα φερόμενα στοιχεία ενισχύσεως που ενυπάρχουν στη μελετώμενη συγχώνευση, ιδίως στην πώληση της Saarbergwerke στην τιμή του 1 DEM, δεδομένου ότι αυτή η πώληση κάτω από την πραγματική αξία της επιχειρήσεως μπορεί να συνεπάγεται κρατική ενίσχυση. Η καταγγελία πρωτοκολλήθηκε από την Επιτροπή με τον αριθμό 98/4448.
- 24 Η Επιτροπή ενέκρινε την ανωτέρω συγχώνευση με απόφαση της 29ης Ιουλίου 1998 (υπόθεση IV/ΕΚΑΧ 1252 — RAG/Saarbergwerke AG/Preussag Anthrazit). Η απόφαση αυτή εκθέτει στην αιτιολογική σκέψη 54, υπό τον τίτλο «κρατικές ενισχύσεις», ότι «αφορά μόνο την εφαρμογή του άρθρου 66 της Συνθήκης ΕΚΑΧ και ουδόλως προδικάζει απόφαση της Επιτροπής για την εφαρμογή άλλων διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ ή της Συνθήκης ΕΚΑΧ και του αντίστοιχου παραγώγου δικαίου, ειδικότερα την εφαρμογή των σχετικών με κρατικές ενισχύσεις διατάξεων».

- 25 Κατόπιν αυτής της αποφάσεως, η προσφεύγουσα απευθύνθηκε εκ νέου στην Επιτροπή, με έγγραφο της 9ης Σεπτεμβρίου 1998, για να της γνωστοποιήσει τις ανησυχίες της όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τα φερόμενα στοιχεία ενισχύσεως που ενυπάρχουν στην προμνησθείσα συγχώνευση.
- 26 Στις 29 Σεπτεμβρίου 1998, η προσφεύγουσα άσκησε ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή ενέκρινε τη συγχώνευση. Με απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2001, T-156/98, RJB Mining κατά Επιτροπής (Συλλογή 2001, σ. II-337), το Πρωτοδικείο ακύρωσε την τελευταία αυτή απόφαση. Στις 12 και 19 Απριλίου 2001, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και η RAG, παρεμβαίνουσες υπέρ της Επιτροπής στην τελευταία αυτή υπόθεση, κατέθεσαν αίτηση αναιρέσεως κατά της εν λόγω αποφάσεως (υποθέσεις C-157/01 P και C-169/01 P).
- 27 Στις 3 Μαρτίου 1999, η προσφεύγουσα άσκησε, επί πλέον, ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή με την οποία ζήτησε να αναγνωρισθεί ότι η Επιτροπή παρανόμως παρέλειψε να εξετάσει τα φερόμενα στοιχεία κρατικής ενισχύσεως που συνδέονται με τη συγχώνευση. Με διάταξη της 25ης Ιουλίου 2000, T-64/99, RJB Mining κατά Επιτροπής (που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή), το Πρωτοδικείο αποφάσισε ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής αυτής.
- 28 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 18 Ιανουαρίου και στις 3 Μαρτίου 1999, η προσφεύγουσα άσκησε, τελικά, τις παρούσες προσφυγές.
- 29 Με διατάξεις της 3ης Σεπτεμβρίου 1999, ο πρόεδρος του πρώτου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου επέτρεψε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στη RAG να παρέμβουν στην υπόθεση T-12/99, υπέρ της Επιτροπής.

- 30 Δεδομένου ότι μεταβλήθηκε η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου από το νέο δικαστικό έτος, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο δεύτερο πενταμελές τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η εκδίκαση των υπό κρίση υποθέσεων.
- 31 Με διατάξεις της 19ης Οκτωβρίου 1999, ο πρόεδρος του δεύτερου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου επέτρεψε στο Βασίλειο της Ισπανίας, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στην RAG να παρέμβουν στην υπόθεση T-63/99 υπέρ της Επιτροπής. Με διάταξη της 21ης Ιανουαρίου 2000, ο πρόεδρος του δεύτερου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου έλαβε γνώση της παραίτησης του Βασιλείου της Ισπανίας και διέταξε κάθε διάδικος να φέρει τα δικαστικά του έξοδα όσον αφορά την παρέμβαση του Βασιλείου της Ισπανίας.
- 32 Με υπομνήματα της 19ης Νοεμβρίου 1999 στην υπόθεση T-12/99 και της 28ης Ιανουαρίου 2000 στην υπόθεση T-63/99, οι παρεμβαίνουσες κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους.
- 33 Με υπομνήματα της 24ης Μαρτίου 2000 στην υπόθεση T-12/99 και της 7ης Απριλίου 2000 στην υπόθεση T-63/99, η προσφεύγουσα έλαβε θέση επί των παρατηρήσεων αυτών. Η Επιτροπή παραιτήθηκε από την απάντηση στις παρατηρήσεις αυτές.
- 34 Με διάταξη της 10ης Απριλίου 2000, ο πρόεδρος του δεύτερου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, αφού άκουσε τους διαδίκους επί του σημείου αυτού, αποφάσισε τη συνεκδίκαση των δύο υποθέσεων προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής απόφασης, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 35 Όσον αφορά την προμνησθείσα συγχώνευση προέκυψε, κατά την εξέλιξη της παρούσας διαδικασίας, ότι η Επιτροπή, με έγγραφο της 4ης Φεβρουαρίου 2000,

κίνησε επισήμως διαδικασία προκειμένου να λάβει, εκ μέρους της Γερμανικής Κυβερνήσεως, πληροφορίες ως προς ενδεχόμενα στοιχεία ενισχύσεως που συνδέονται με αυτή τη συγχώνευση.

- 36 Στο έγγραφο αυτό, που δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* της 8ης Απριλίου 2000 (C 101, σ. 3), υπό τη μορφή ανακοινώσεως βάσει του άρθρου 88 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η Γερμανική Κυβέρνηση της παρέσχε πληροφορίες για τη μελετώμενη ιδιωτικοποίηση της Saarbergwerke, ιδίως δε την περίληψη μιας εκθέσεως που είχε καταρτισθεί τον Ιανουάριο του 1996, μια εκτίμηση που πραγματοποιήθηκε τον Μάρτιο του 1996 και μια συνοπτική έκθεση της 9ης Ιουλίου 1998, έγγραφα που είχαν όλα καταρτισθεί από την εταιρία *Roland Berger & Partner GmbH*, μεταξύ των οποίων η εκτίμηση του Μαρτίου του 1996 ανέφερε ότι οι πραγματοποιηθείσες εξοικονομήσεις χάρη στη συνένωση των εξορυκτικών δραστηριοτήτων της Saarbergwerke και της RAG μπορούσαν να φθάσουν σε ύψος περίπου 25 έως 40 εκατομμύρια DEM ετησίως μεσοπρόθεσμως και μακροπρόθεσμως.
- 37 Σ' αυτό το έγγραφο, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι στα στοιχεία που της παρουσίασε η Γερμανική Κυβέρνηση, η αξία του «λευκού τομέα» (των μη αφορσών τον άνθρακα δραστηριοτήτων, δηλαδή όλων των δραστηριοτήτων που δεν συνδέονται με τον εθνικό τομέα του άνθρακα) της Saarbergwerke δεν είχε εκτιμηθεί ποσοτικά. Η Επιτροπή, εντούτοις, τονίζει ότι, σε μια προσφυγή που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου στις 25 Ιανουαρίου 1999 (υπόθεση Τ-29/99), μια άλλη προσφεύγουσα, η εταιρία VASA Energy, επισύναψε ένα μέρος της εκθέσεως που καταρτίστηκε τον Ιανουάριο του 1996 από την εταιρία *Roland Berger & Partner GmbH* για μια περίπωση αναδιαρθρώσεως της Saarbergwerke, μέρος που είχε παρουσιασθεί στις γερμανικές αρχές, που όμως αυτές δεν διαβίβασαν στην Επιτροπή και στο οποίο η αξία του «λευκού τομέα» εκτιμήθηκε σε 1 εκατομμύριο DEM περίπου.
- 38 Καταλήγοντας, η Επιτροπή εκτιμά ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι η ιδιωτικοποίηση της Saarbergwerke σήμαινε μια μη κοινοποιηθείσα ενίσχυση ύψους 1 δισεκατομμυρίου DEM υπέρ της RAG. Κατά συνέπεια, κάλεσε την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας να προσκομίσει διάφορα έγγραφα καθώς και τα άλλα κράτη μέλη και ενδιαφερόμενα μέρη να διαβιβάσουν τις παρατηρήσεις τους επί του ζητήματος αυτού.

- 39 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία και, στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπονται στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας, να ζητήσει από τους διαδίκους να απαντήσουν εγγράφως, πριν από την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως, σε ορισμένες ερωτήσεις. Οι διάδικοι απάντησαν όπως τους ζητήθηκε.

Αιτήματα των διαδίκων

- 40 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις,
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα,
 - να καταδικάσει την RAG και την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η προσφεύγουσα συνεπεία της παρεμβάσεώς τους.
- 41 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει τις προσφυγές,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

42 Η RAG αιτεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει τις προσφυγές ως απαράδεκτες ή, επικουρικώς, ως αβάσιμες,

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η RAG.

43 Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας ζητεί από το Πρωτοδικείο να απορρίψει τις προσφυγές και να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού των προσφυγών

Επιχειρήματα των διαδίκων

44 Η RAG και η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι οι προσφυγές είναι απαράδεκτες, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει κανένα έννομο συμφέρον για να προσβάλει τις ενισχύσεις που εγκρίθηκαν με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις. Η προσφεύγουσα δεν είναι, ούτε καν δυνάμει, ανταγωνιστής της RAG. Πράγματι, το κόστος των παραδόσεων της άνθρακα εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου συνεπάγεται,

επί μονίμου βάσεως, τελικό κόστος που υπερβαίνει ευρέως την τιμή της αγοράς, δεδομένου ότι οι μη κοινοτικοί παραγωγοί έχουν κόστος παραγωγής πολύ κατώτερο από αυτό της προσφεύγουσας. Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα δεν έχει καμία βάσιμη πιθανότητα να εξάγει άνθρακα εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, είτε προς τη Γερμανία είτε αλλού.

- 45 Οι παρεμβαίνουσες προσθέτουν ότι οι δυσκολίες της προσφεύγουσας να ανεύρει διεξόδους διαθέσεως του άνθρακά της δεν έχουν καμία σχέση με οποιαδήποτε ενίσχυση στη γερμανική βιομηχανία. Η κατάργηση των γερμανικών ενισχύσεων και η επακόλουθη μείωση της γερμανικής προσφοράς άνθρακα δεν επιτρέπουν στην προσφεύγουσα να πραγματοποιήσει τον επιδιωκόμενο στόχο, ήτοι την πώληση του άνθρακά της στη Γερμανία, ενόψει της ελλείψεως ανταγωνιστικότητας της προσφεύγουσας.
- 46 Η Επιτροπή θεωρεί ότι εναπόκειται στο Πρωτοδικείο να κρίνει το παραδεκτό των προσφυγών. Διευκρινίζει ότι, ακόμη και μετά την κατάργηση του γερμανικού συστήματος επιδοτήσεως, η προσφεύγουσα αντιμετωπίζει ένα άλλο ανυπέρβλητο εμπόδιο, ήτοι πλεονάζουσες ποσότητες άνθρακα διαθέσιμες στις τιμές της παγκόσμιας αγοράς. Αναφερόμενη στα αριθμητικά στοιχεία που παρέσχε η EUROSTAT, η Επιτροπή υπογραμμίζει, εξ άλλου, ότι η γερμανική αγορά πόρρω απέχει από το να είναι κλειστή στον άνθρακα αλλοδαπής προελεύσεως του οποίου οι τιμές είναι ανταγωνιστικές. Επομένως, κατόπιν αυξήσεως κατά 84 % των εισαγωγών της μεταξύ του 1993 και 1998, η Γερμανία κατέστη ο μεγαλύτερος κοινοτικός εισαγωγέας άνθρακα.
- 47 Η προσφεύγουσα αντιτείνει ότι δεν μπορεί να υπάρχει σοβαρή αμφιβολία ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις την «αφορούν» κατά την έννοια του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Η συνήθης δραστηριότητά της συνίσταται στην παραγωγή άνθρακα και στην πώλησή του στις βιομηχανίες που τον καταναλίσκουν. Επομένως, βρίσκεται σε ανταγωνισμό με τους λήπτες των επίδικων ενισχύσεων, αυτό δε πολλώ μάλλον καθ' όσον η χορήγηση και η έγκριση των ενισχύσεων αυτών επηρεάζουν την ικανότητα πωλήσεως του άνθρακα στη Γερμανία καθώς και στην παραδοσιακή της αγορά, δηλαδή στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- 48 Κατά την προσφεύγουσα, το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν απαιτεί μια επιχείρηση, προκειμένου να την «αφορά» μια απόφαση που εγκρίνει

ενίσχυση, να βρίσκεται σε άμεσο και πραγματικό ανταγωνισμό με την επιχείρηση που λαμβάνει την ενίσχυση αυτή. Μολονότι το Δικαστήριο, με τις αποφάσεις του της 15ης Ιουλίου 1960, 24/58 και 34/58, *Chambre syndicale de la sidérurgie de l'Est de la France* κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 445), και της 23ης Φεβρουαρίου 1961, 30/59, *De gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg* κατά Ανωτάτης Αρχής (Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 547), διαπίστωσε πράγματι έναν τέτοιο ανταγωνισμό, περιορίστηκε απλώς στην ανάλυση των περιστατικών που αφορούσαν οι δύο αυτές υποθέσεις.

- 49 Η προσφεύγουσα παραδέχεται ότι η πρόσφατη πτώση των τιμών της διεθνούς αγοράς, ιδίως από το 1998, καθιστά δυσκολότερη την ανταγωνιστική της κατάσταση στη διεθνή αγορά, υπογραμμίζοντας συγχρόνως ότι εξακολουθεί να μειώνει προοδευτικά το κόστος της, μάλιστα δε σε σημαντικό βαθμό. Πάντως, η τιμή του άνθρακα αυξήθηκε, τον Οκτώβριο του 2000, κατά περίπου 48 % σε σχέση με το χαμηλό επίπεδο που είχε φθάσει το 1999. Επί πλέον, ο άνθρακας της προσφεύγουσας προέρχεται από διάφορες πηγές που έχουν διαφορετικό κόστος παραγωγής. Επομένως, ένα μέρος της παραγωγής άνθρακα της προσφεύγουσας είναι πράγματι ανταγωνιστικός στη διεθνή αγορά.
- 50 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι, υποβάλλοντας στην Επιτροπή καταγγελίες, την 1η και 5η Μαΐου 1998, μετέσχε στη διοικητική διαδικασία που είχε ως κατάληξη την έγκριση των επίδικων ενισχύσεων. Επί πλέον, μνημονεύθηκε ρητά στην τελευταία αιτιολογική σκέψη του σημείου I της αποφάσεως που αφορά το 1998.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 51 Πρέπει, εκ προοιμίου, να τονισθεί ότι το γεγονός ότι οι παρεμβαίνουσες αμφισβήτησαν, μόνον αυτές, το παραδεκτό των προσφυγών, ενώ η καθής επαφίεται, επί του σημείου αυτού, στην κρίση του Πρωτοδικείου, δεν εμποδίζει το Πρωτοδικείο να

εξετάσει αυτεπαγγέλτως, δυνάμει του άρθρου 113 του Κανονισμού Διαδικασίας, το ανακύπτον ζήτημα απαραδέκτου [αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή 1993, σ. I-1125, σκέψεις 19 έως 23), και του Πρωτοδικείου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, T-11/95, BP Chemicals κατά Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-3235, σκέψεις 86 και 87)].

- 52 Πρέπει, στη συνέχεια, να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, οι επιχειρήσεις μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως κατά των ατομικών αποφάσεων «που τις αφορούν». Όπως δέχθηκε το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, στις αποφάσεις *Chambre syndicale de la sidérurgie de l'Est de la France* κ.λπ. κατά Ανωτάτης Αρχής, προπαρατεθείσα, της 19ης Σεπτεμβρίου 1985, 172/83 και 226/83, *Hoogovens Groep* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 2831, σκέψεις 14 και 15), και της 6ης Ιουλίου 1988, 236/86, *Dillinger Hüttenwerke* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1988, σ. 3761, σκέψη 8), απόφαση της Επιτροπής που εγκρίνει τη χορήγηση πλεονεκτημάτων σε άλλη επιχείρηση αφορά μια επιχείρηση, κατά την έννοια αυτής της διατάξεως, όταν η δεύτερη αυτή επιχείρηση βρίσκεται σε κατάσταση ανταγωνισμού με την πρώτη.
- 53 Όσον αφορά το πότε μια απόφαση «αφορά» μια επιχείρηση ως εκ του ότι αυτή βρίσκεται «σε κατάσταση ανταγωνισμού» με άλλη επιχείρηση, επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι οι προϋποθέσεις παραδεκτού που θέτει το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ είναι λιγότερο αυστηρές από τις προϋποθέσεις προσφυγής ακυρώσεως που ασκείται δυνάμει του άρθρου 173, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 230, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ). Επί πλέον, κατά πάγια νομολογία, οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ που αφορούν το δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής των ιδιωτών πρέπει να ερμηνεύονται ευρέως, προκειμένου να διασφαλίζεται η νομική προστασία τους (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Φεβρουαρίου 1977, 66/76, *CFDT* κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1977, σ. 115, σκέψη 8, και διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 3ης Μαΐου 1996, C-399/95 R, *Γερμανία* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-2441, σκέψη 45).
- 54 Εξ άλλου, όσον αφορά ειδικότερα τους κανόνες της Συνθήκης ΕΚΑΧ που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, κατά πάγια νομολογία το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης αυτής επιβάλλει γενική απαγόρευση ενισχύσεων, αυστηρή και απόλυτη μέχρι τέτοιου σημείου ώστε να μη χρειάζεται να εξετασθεί αν, στην πραγματικότητα,

υφίσταται ή μπορεί να προκληθεί κίνδυνος να θιγούν οι όροι ανταγωνισμού προκειμένου να μπορεί να κηρυχθεί μια ενίσχυση ασυμβίβαστη προς την κοινή αγορά. Η απαγόρευση αυτή δεν προϋποθέτει ότι οι ενισχύσεις είναι ικανές να νοθεύσουν ή να απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής (διάταξη του Δικαστηρίου της 25ης Ιανουαρίου 2001, C-111/99 P, *Lech-Stahlwerke* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-727, σκέψη 41, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Ιανουαρίου 1999, T-129/95, T-2/96 και T-97/96, *Neue Maxhütte Stahlwerke* και *Lech-Stahlwerke* κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-17, σκέψεις 98 και 99).

- 55 Πρέπει να προστεθεί ότι το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ δεν περιέχει κανόνα *de minimis*, δυνάμει του οποίου οι ενισχύσεις που συνελπάζονται ασήμαντη στρέβλωση του ανταγωνισμού διαφεύγουν της επιβληθείσας απαγορεύσεως (προπαρατεθείσα διάταξη *Lech-Stahlwerke* κατά Επιτροπής, σκέψη 41, και προπαρατεθείσα απόφαση *Neue Maxhütte Stahlwerke* και *Lech-Stahlwerke* κατά Επιτροπής, σκέψη 147). Εξ άλλου, ούτε ο κώδικας, βάσει του οποίου εκδόθηκαν οι εν προκειμένω προσβαλλόμενες αποφάσεις στον τομέα της Συνθήκης ΕΚΑΧ, περιέχει κανόνα *de minimis*, όπως αυτός που τέθηκε για το καθεστώς των κρατικών ενισχύσεων που υπάγονται στη Συνθήκη ΕΚ με την ανακοίνωση 96/C 68/06 της Επιτροπής (ΕΕ 1996, C 68, σ. 9).
- 56 Κατά συνέπεια, το παραδεκτό προσφυγής που ασκείται βάσει του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ από κοινοτική επιχείρηση εξορύξεως άνθρακα, με την οποία προβάλλεται παράβαση του άρθρου 4, στοιχείο γ', αυτής της Συνθήκης και η οποία στρέφεται κατά αποφάσεως της Επιτροπής που εγκρίνει τη χορήγηση κρατικής ενισχύσεως υπέρ κοινοτικής επιχειρήσεως εξορύξεως άνθρακα δεν μπορεί να εξαρτάται από την απόδειξη ότι υφίσταται πράγματι ή εν δυνάμει κατάσταση ανταγωνισμού. Ενόψει των προαναφερθεισών ιδιομορφιών του συστήματος ΕΚΑΧ, αρκεί να αποδεικνύεται η ύπαρξη ενός συνόλου στοιχείων που επιτρέπουν το συμπέρασμα ότι το ενδεχόμενο καταστάσεως ανταγωνισμού μεταξύ των οικείων επιχειρήσεων δεν απέχει της πραγματικότητας.
- 57 Όμως, η Επιτροπή αναγνώρισε την ύπαρξη κάποιας καταστάσεως ανταγωνισμού μεταξύ της γερμανικής και της βρετανικής βιομηχανίας άνθρακα. Πράγματι, με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, υποχρέωσε τη Γερμανία να μεριμνήσει ώστε οι επίδικες

ενισχύσεις «να μην προκαλέσουν τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και να μην δημιουργήσουν διακρίσεις μεταξύ των παραγωγών άνθρακα [...] στην Κοινότητα» (δεύτερη αιτιολογική σκέψη του σημείου VIII της αποφάσεως που αφορά το 1998 και δεύτερη αιτιολογική σκέψη του σημείου VI της αποφάσεως που αφορά το 1999).

- 58 Εξ άλλου, η απόφαση 1999/184/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 1998, σχετικά με ενισχύσεις που χορήγησε η Γερμανία στις επιχειρήσεις Sophia Jacoba GmbH και Preussag Anthrazit GmbH για τα έτη 1996 και 1997 (ΕΕ 1999, L 60, σ. 74), αποδεικνύει ότι τέτοιες ενδοκοινοτικές εμπορικές συναλλαγές μπορούν πράγματι να πραγματοποιούνται, δεδομένου ότι δύο γερμανικές επιχειρήσεις παραγωγής άνθρακα χρησιμοποίησαν κρατικές ενισχύσεις για να μειώσουν τις τιμές τους και για να πωλήσουν άνθρακα στη βρετανική αγορά. Μολονότι η Επιτροπή και οι παρεμβαίνουσες δήλωσαν, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, ότι η απόφαση αυτή αφορούσε έναν ειδικό άνθρακα, δηλαδή άνθρακα στο μέγεθος καρυδιού, τον οποίο η προσφεύγουσα ουδέποτε παρήγαγε και ότι, κατά τον χρόνο των υπό κρίση περιστατικών, η RAG αποφάσισε να αναστείλει κάθε εξαγωγή γερμανικού άνθρακα στο Ηνωμένο Βασίλειο, αρκεί να τονισθεί ότι αυτό συνιστά επιλογές εμπορικής φύσεως πραγματοποιηθείσες συνεπεία πρόσκαιρων οικονομικών και χρηματοδοτικών συμφερόντων που μπορούν να μεταβληθούν όταν τα δεδομένα στα οποία στηρίζονται έχουν επίσης μεταβληθεί. Επομένως, τίποτα δεν αποκλείει τη δυνατότητα εκ νέου πραγματοποιήσεως ενδοκοινοτικών εμπορικών συναλλαγών που αφορούν την προσφεύγουσα.
- 59 Τέλος, δεν αμφισβητείται ότι, εν προκειμένω, η προσφεύγουσα υπέβαλε στην Επιτροπή, στις 5 Μαΐου 1998, καταγγελία για διάφορες κρατικές ενισχύσεις υπέρ της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα, που προβλέφθηκαν για τα έτη 1997, «1998 και επόμενα», δηλαδή για το χρονικό διάστημα που καλύπτουν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις, και ιδίως για τα φερόμενα στοιχεία ενισχύσεως που ενυπάρχουν στη συγχώνευση. Η προσφεύγουσα είχε επομένως ενεργό παρουσία στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας ενώπιον της Επιτροπής ως προς τις δύο προσβαλλόμενες αποφάσεις. Όμως, με καμία από τις αποφάσεις αυτές δεν έγιναν δεκτές οι αιτιάσεις που διατύπωσε η προσφεύγουσα στην καταγγελία αυτή.
- 60 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις αφορούν την προσφεύγουσα, κατά την έννοια του άρθρου 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

61 Κατά συνέπεια, οι προσφυγές πρέπει να κριθούν παραδεκτές.

Επί του παραδεκτού των αιτημάτων που φέρονται να διατυπώνονται κατά της εγκρίσεως του τροποποιηθέντος σχεδίου

- 62 Κατά τη RAG, η προσφεύγουσα δεν νομιμοποιείται να αμφισβητεί την ορθότητα των προσβαλλομένων αποφάσεων καθόσον αυτές εγκρίνουν την τροποποίηση που επήλθε στο αρχικό σχέδιο. Πράγματι, το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ επιτρέπει τις προσφυγές ακυρώσεως μόνον εφόσον στρέφονται κατά «αποφάσεων» ή «συστάσεων», ενώ οι γνώμες που εκδίδει η Επιτροπή βάσει του άρθρου 8, παράγραφοι 3 και 4, του κώδικα επί των σχεδίων που της υποβάλλουν τα κράτη μέλη δεν έχουν δεσμευτικά αποτελέσματα, αλλά συνιστούν μέτρα καθαρά προπαρασκευαστικού χαρακτήρα ενόψει των κατά κυριολεξία χρηματοδοτικών επεμβάσεων. Όμως, τα καθαρώς προπαρασκευαστικά μέτρα δεν μπορούν να προσβληθούν με προσφυγή ακυρώσεως. Τέλος, η προσφεύγουσα δεν έχει έννομο συμφέρον να προβάλλει αντιρρήσεις στην τροποποίηση που επήλθε στο σχέδιο. Πράγματι, το τροποποιηθέν σχέδιο προβλέπει σημαντικότερους περιορισμούς της συνολικής παραγωγής απ' ό,τι το αρχικό σχέδιο. Κατά συνέπεια, το τροποποιηθέν σχέδιο βελτιώνει οπωσδήποτε τις υποθετικές προοπτικές της προσφεύγουσας να πωλεί άνθρακα στη Γερμανία.
- 63 Συναφώς, το Πρωτοδικείο αρκείται στη διαπίστωση ότι τα αιτήματα ακυρώσεως που διατυπώνει η προσφεύγουσα αφορούν τις προσβαλλόμενες αποφάσεις και όχι τη θετική γνώμη που εξέφερε η Επιτροπή επί του τροποποιηθέντος σχεδίου, η οποία περιέχεται απλώς στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως που αφορά το 1998. Επομένως, ο ισχυρισμός περί απαραδέκτου που προβάλλει η RAG πρέπει να απορριφθεί.
- 64 Καθόσον η RAG αμφισβητεί το έννομο συμφέρον της προσφεύγουσας να προβάλλει έναν ισχυρισμό κατά της εν λόγω θετικής γνώμης, για τον λόγο ότι το τροποποιηθέν σχέδιο είναι στην πραγματικότητα ευνοϊκό για την προσφεύγουσα, το Πρωτοδικείο τονίζει ότι, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 6, του κώδικα, οι βαλλόμενες στο

πλαίσιο των υπό κρίση προσφυγών ενισχύσεις πρέπει να συνάδουν προς το σχέδιο που αποτέλεσε το αντικείμενο θετικής γνώμης της Επιτροπής σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 8 του κώδικα. Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα παραδεκτώς προβάλλει, με ένσταση ελλείψεως νομιμότητας (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουνίου 1958, 9/56, Meroni κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 174, 190, 191), ισχυρισμό που σκοπεύει στο να τεθεί εκποδών η έγκριση του τροποποιηθέντος σχεδίου.

Επί της ουσίας

65. Προς στήριξη των προσφυγών της, η προσφεύγουσα προβάλλει μια σειρά λόγων, πολλοί από τους οποίους συμπίπτουν στις δύο υποθέσεις και ορισμένοι έχουν ήδη προβληθεί στο πλαίσιο της υποθέσεως T-110/98, που αφορούσε τους ίδιους διαδίκους και η οποία κρίθηκε με την παρεμπίπτουσα απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, T-110/98, RJB Mining κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-2585, στο εξής: παρεμπίπτουσα απόφαση), και με την επακόλουθη διάταξη του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουλίου 2000, T-110/98, RJB Mining κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. II-2971, στο εξής: διάταξη της 25ης Ιουλίου 2000). Ενδείκνυται να εξετασθούν, κατ' αρχάς, οι τελευταίοι αυτοί λόγοι.

Ως προς τον λόγο που αντλείται από την έλλειψη αρμοδιότητας της Επιτροπής να εγκρίνει, με την απόφαση που αφορά το 1998, ήδη χορηγηθείσες ενισχύσεις

66. Υπενθυμίζοντας ότι οι εγκριθείσες από την Επιτροπή ενισχύσεις στις 2 Δεκεμβρίου 1998 είχαν ήδη χορηγηθεί στις λήπτριες επιχειρήσεις πριν από την έγκρισή τους, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι ο κώδικας δεν επιτρέπει την αναδρομική έγκριση ήδη χορηγηθεισών ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, το σύστημα εγκρίσεως των ενισχύσεων προς την κοινοτική βιομηχανία άνθρακα είναι ένα σύστημα προηγούμενης εγκρίσεως. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια να εκδώσει την προσαλλομένη απόφαση.

- 67 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι ένας παρόμοιος λόγος που προβλήθηκε έναντι των ενισχύσεων που ενέκρινε η Επιτροπή υπέρ της γερμανικής βιομηχανίας χάλυβα για το έτος 1997 απορρίφθηκε με την παρεμπιπτούσα απόφαση (σκέψεις 65 έως 83). Για τους λόγους που εκτίθενται στην τελευταία αυτή απόφαση, πρέπει να απορριφθεί και αυτός ο λόγος.
- 68 Πράγματι, καμία διάταξη του κώδικα δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να εξετάσει το συμβατό ενός σχεδίου ενισχύσεως με την κοινή αγορά για τον λόγο και μόνον ότι το κράτος μέλος, αφού κοινοποίησε αυτό το σχέδιο, κατέβαλε ήδη την ενίσχυση χωρίς να περιμένει προηγουμένως την έγκριση. Όπως αντιθέτως, το άρθρο 9, παράγραφος 5, του κώδικα, καθόσον εξαρτά ρητώς την επιστροφή της εκ των προτέρων καταβληθείσας ενισχύσεως από την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή λαμβάνει αρνητική απόφαση, συνεπάγεται κατ' ανάγκη ότι η Επιτροπή μπορεί να λάβει απόφαση περί εγκρίσεως σε μια τέτοια περίπτωση. Τέλος, σε γενικότερο επίπεδο, οι ουσιαστικές και διαδικαστικές διατάξεις του κώδικα και το σύστημα που θεσπίστηκε με τα άρθρα 92 και 93 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρα 87 ΕΚ και 88 ΕΚ) δεν παρουσιάζουν κατ' αρχήν διαφορές, οπότε δεν δικαιολογείται να ερμηνευθούν στενότερα οι διατάξεις του κώδικα, σε σχέση με το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ, απ' ό,τι οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 92 της Συνθήκης ΕΚ έναντι της παραγράφου 1 αυτού του άρθρου, με τη διευκρίνιση ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή υποχρεούται, κατ' εφαρμογή του εν λόγω άρθρου 92, να εξετάσει εκ των υστέρων μια ήδη καταβληθείσα ενίσχυση (βλ. τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 77 της παρεμπιπτούσας αποφάσεως).
- 69 Κατά συνέπεια, πρέπει να αναγνωρισθεί ότι η Επιτροπή διέθετε, εν προκειμένω, την εξουσία να εγκρίνει εκ των υστέρων τις ενισχύσεις που καταβλήθηκαν πριν εγκριθούν.
- 70 Στην ίδια αλληλουχία, η προσφεύγουσα υποστήριξε ακόμη, για πρώτη φορά κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι οι χρηματοδοτικές παρεμβάσεις που σχεδιάζονταν για το 1998 κοινοποιήθηκαν από τη Γερμανική Κυβέρνηση στην Επιτροπή μόλις στις 28 Οκτωβρίου 1997, ενώ, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 1, του κώδικα, η κοινοποίηση αυτή έπρεπε να είχε πραγματοποιηθεί το αργότερο στις

30 Σεπτεμβρίου 1997. Η προσφεύγουσα, αναφερόμενη στην απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 2000, C-210/98 P, *Salzgitter κατά Επιτροπής* (Συλλογή 2000, σ. I-5843, σκέψη 49 έως 56), που αφορά την απόφαση 3855/91/ΕΚΑΧ, της 27ης Νοεμβρίου 1991, που θεσπίζει κοινοτικούς κανόνες για τις ενισχύσεις προς τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα (ΕΕ L 362, σ. 57, στο εξής: πέμπτος κώδικας για τον χάλυβα), προέβαλε ότι αυτή η προθεσμία κοινοποίησης συνιστά αποκλειστική προθεσμία υπό την έννοια ότι αποκλείει την έγκριση από την Επιτροπή σχεδίων ενισχύσεως που κοινοποιούνται καθυστερημένα.

- 71 Συναφώς, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, σύμφωνα με την απόφαση *Salzgitter κατά Επιτροπής* (προπαρατεθείσα στη σκέψη 56), ο κοινοτικός δικαστής οφείλει να διαπιστώνει αυτεπαγγέλτως την έλλειψη αρμοδιότητας της Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να εκπέσει του δικαιώματός της να προβάλει τη νέα αυτή αιτίαση.
- 72 Πάντως, η εν λόγω απόφαση *Salzgitter κατά Επιτροπής* αφορούσε τοπικές ενισχύσεις για την επένδυση, οι οποίες, δυνάμει του πέμπτου κώδικα για τον χάλυβα, μπορούν να εγκρίνονται όλως κατ' εξαίρεση και πρέπει να εξαλειφθούν αμέσως εντός τριών ετών, γιατί για τα σημαντικά σχέδια ενισχύσεων για την επένδυση ζητείται η προηγούμενη γνώμη άλλων κρατών μελών (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα F. Jacobs στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Salzgitter κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2000, I-5845, σημεία 86 έως 88). Όμως, τέτοιες ιδιομορφίες που επιβάλλουν την αυστηρή ερμηνεία της φύσεως της προθεσμίας κοινοποίησης του πέμπτου κώδικα για τον χάλυβα δεν υφίστανται στον κώδικα για τον άνθρακα.
- 73 Επί πλέον, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προπαρατεθείσα απόφαση *Salzgitter κατά Επιτροπής*, το επίδικο σχέδιο ενισχύσεως είχε κοινοποιηθεί περίπου πέντε μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία που ορίζει ο πέμπτος κώδικας για τον χάλυβα και περίπου πέντε εβδομάδες πριν από τη λήξη του χρονικού διαστήματος εντός του οποίου μπορούσε να παρασχεθεί η έγκριση μετά την ημερομηνία αυτή, εφαρμογή είχε εκ νέου η απόλυτη απαγόρευση κρατικών ενισχύσεων που θέτει το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ. Εν προκειμένω, αντιθέτως, η υπέρβαση της προθεσμίας κοινοποίησης ανήλθε σε τέσσερις μόνον εβδομάδες. Ως προς το μετέπειτα χρονικό διάστημα, κατά το οποίο ήταν δυνατή η έγκριση, αυτό εκτείνεται μέχρι το 2002.

- 74 Πρέπει να τονισθεί ότι η αρμοδιότητα της Επιτροπής να εγκρίνει εκ των υστέρων μια ήδη καταβληθείσα ενίσχυση αιτιολογήθηκε, με την παρεμπόμπουσα απόφαση, από το γράμμα, τη γενική οικονομία και την ειδική φύση του κώδικα. Συγκεκριμένα, στη σκέψη 80 της εν λόγω αποφάσεως κρίθηκε ότι τον τομέα του άνθρακα χαρακτηρίζει από το 1965 η ανάγκη της κοινοτικής βιομηχανίας να λαμβάνει συνεχείς χρηματοδοτικές ενισχύσεις και η διαρθρωτική έλλειψη ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας αυτής, ενώ το περιοριστικό πλαίσιο, όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, του τομέα της σιδηρουργίας — ιδιαίτερα ευαίσθητου στις διαταραχές της λειτουργίας του από την άποψη του ανταγωνισμού — είναι αυστηρότερο, λόγος για τον οποίο η πάγια νομολογία που αφορά τον πέμπτο κώδικα για τον χάλυβα δεν μπορεί, ως ακριβώς έχει, να τύχει ανάλογης εφαρμογής στον τομέα του άνθρακα.
- 75 Πράγματι, ο πέμπτος κώδικας για τον χάλυβα θέσπισε ένα σύστημα εγκρίσεως κρατικών ενισχύσεων που είναι αυστηρότερο από αυτό που θεσπίστηκε με τον κώδικα που διέπει την έγκριση των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα του άνθρακα. Σε αντίθεση προς τον πρώτο, ο κώδικας αυτός χαρακτηρίζεται από τον επαναλαμβανόμενο, ετησίως, χαρακτήρα των κρατικών ενισχύσεων. Οι ενισχύσεις αυτές πρέπει, επί πλέον, να εντάσσονται σε πενταετή προγράμματα που καλύπτουν το χρονικό διάστημα μεταξύ 1994 και 2002.
- 76 Υπό το πρίσμα αυτό, ενόψει της ελλείψεως διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα και λαμβανομένου υπόψη του γερμανικού προγράμματος που καλύπτει το χρονικό διάστημα μέχρι το 2002, μπορούσε αντικειμενικά να προβλεφθεί ότι η Γερμανική Κυβέρνηση θα κοινοποιούσε το 1997 κρατικές ενισχύσεις για το 1998 του ίδιου μεγέθους όπως κατά το προηγούμενο έτος. Μια τέτοια κατάσταση, εγγενής στον τομέα του άνθρακα, είναι παρόμοια με αυτή που κρίθηκε νόμιμη από το Δικαστήριο με την απόφασή του της 3ης Οκτωβρίου 1985, 214/83, Γερμανία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 3053, σκέψεις 50 και 51), που αφορά προγράμματα ενισχύσεων στη χαλυβουργία και των οποίων το ακριβές προς έγκριση ύψος είχε κοινοποιηθεί καθυστερημένα.
- 77 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προθεσμία κοινοποιήσεως που προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κώδικα — που δεν περιορίζεται εξ άλλου στον καθορισμό της προθεσμίας στις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους, αλλά επιτρέπει, εναλλακτικά και με ακόμη πιο εύκαμπτο τρόπο, την κοινοποίηση των χρηματοδοτικών μέτρων

«τρεις μήνες πριν από την έναρξη ισχύος τους» — πρέπει να θεωρηθεί ως απλή διαδικαστική προθεσμία ενδεικτικού χαρακτήρα, η υπέρβαση της οποίας δεν μπορεί να στερεί, αυτή καθεαυτή, την Επιτροπή από την αρμοδιότητα να εγκρίνει τα σχέδια ενισχύσεως που κοινοποιούνται καθυστερημένα.

- 78 Κατά συνέπεια, η αιτίαση που στηρίζεται στην προπαρατεθείσα απόφαση Salzgitter κατά Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

Ως προς τους λόγους που αντλούνται από εσφαλμένη εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή του κριτηρίου της οικονομικής βιωσιμότητας της επιχειρήσεως που έτυχε της ενισχύσεως και από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως ως προς το σημείο αυτό

- 79 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι εφάρμοσε εσφαλμένως τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 3 του κώδικα, που την υποχρεώνουν να εκτιμήσει αν οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενισχύσεις λειτουργίας έχουν εύλογη προοπτική να επιτύχουν την οικονομική βιωσιμότητα. Παρά την υποχρέωση αυτή, η Επιτροπή δεν θέλησε να εξετάσει αν το τροποποιηθέν σχέδιο απαιτεί από τις οικείες επιχειρήσεις να είναι σε θέση να επιτύχουν την οικονομική βιωσιμότητα σε προβλεπτό μέλλον. Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, καμία από τις επιχειρήσεις αυτές δεν θα μπορούσε ποτέ να επιτύχει μια τέτοια βιωσιμότητα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως επί του σημείου αυτού. Τέλος, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως, δεδομένου ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις σιωπούν επί του εν λόγω ζητήματος.

- 80 Συναφώς, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι παρόμοιοι λόγοι, που προβλήθηκαν ως προς τις ενισχύσεις που ενέκρινε η Επιτροπή υπέρ της γερμανικής βιομηχανίας του άνθρακα για το έτος 1997, απορρίφθηκαν ήδη με την παρεμπόδιση απόφαση (σκέψεις 97 έως 116) και με τη διάταξη της 25ης Ιουλίου 2000 (σκέψη 45). Για τους λόγους που εκτίθενται σ' αυτή την απόφαση και τη διάταξη, πρέπει επίσης να απορριφθεί η σχετική επιχειρηματολογία που προβλήθηκε εν προκειμένω.

- 81 Πράγματι, καμία διάταξη του κώδικα δεν προβλέπει ρητώς ότι η χορήγηση ενισχύσεων λειτουργίας πρέπει να προσρίζεται αυστηρώς στις επιχειρήσεις που έχουν λογικές πιθανότητες να επιτύχουν οικονομική βιωσιμότητα μακροπροθέσμως, υπό την έννοια ότι πρέπει να είναι ικανές να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό στη διεθνή αγορά με τις δικές τους δυνάμεις. Οι σχετικές διατάξεις του κώδικα δεν απαιτούν η επιχείρηση που λαμβάνει ενίσχυση λειτουργίας να είναι σε κατάσταση βιωσιμότητας μετά από ένα προκαθορισμένο χρονικό διάστημα. Επιβάλλουν απλώς τη «βελτίωση» της οικονομικής βιωσιμότητας, μα εύκαμπτη διατύπωση που εξηγείται από τη διαρθρωτική έλλειψη ανταγωνιστικότητας που αντιμετωπίζει η κοινοτική βιομηχανία άνθρακα από το γεγονός ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις της εξακολουθούν να μην είναι ανταγωνιστικές σε σχέση με τις εισαγωγές από τρίτες χώρες. Κατά συνέπεια, η βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας δεδομένης επιχειρήσεως περιορίζεται κατ' ανάγκη σε μια μείωση του βαθμού της μη αποδοτικότητάς της και της μη ανταγωνιστικότητάς της.
- 82 Τέλος, δεδομένου ότι ο λόγος που αντλείται από παράβαση των άρθρων 2, παράγραφος 1, και 3 του κώδικα, ο οποίος στηρίζεται στην έλλειψη προοπτικής βιωσιμότητας των επιχειρήσεων που λαμβάνουν τις επίδικες ενισχύσεις, πρέπει να απορριφθεί, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να περιλάβει στο κείμενο των προσβαλλομένων αποφάσεων ειδική αιτιολογία ως προς τις προοπτικές επανόδου στη χρηματοοικονομική ισορροπία των επιχειρήσεων που λαμβάνουν τις ενισχύσεις. Κατά συνέπεια, ο λόγος που αντλείται από την παράβαση αιτιολογήσεως πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Ως προς τους λόγους που αντλούνται από την εσφαλμένη εκ μέρους της Επιτροπής εφαρμογή του κριτηρίου της μείωσης του κόστους παραγωγής στην απόφαση που αφορά το 1999 και από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως επί του σημείου αυτού

Επιχειρήματα της προσφεύγουσας

- 83 Με το υπόμνημα απαντήσεως που κατέθεσε στο πλαίσιο της υποθέσεως T-63/99, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, υπό το φως της παρεμπόπτουσας αποφάσεως,

προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, οπότε η απόφαση που αφορά το 1999 πρέπει να ακυρωθεί. Αφενός, συγκεκριμένα, η Επιτροπή ενέκρινε τις ενισχύσεις λειτουργίας για τον λόγο και μόνον ότι υπήρξε μείωση του κόστους παραγωγής. Όμως, το κριτήριο της μείωσης απλώς του κόστους παραγωγής είχε απορριφθεί με την παρεμπόμπουσα απόφαση (σκέψη 108). Αφετέρου, η Επιτροπή παρέλειψε, μεταξύ άλλων, να εξετάσει τη σημασία μιας ενδεχόμενης μείωσης του κόστους παραγωγής. Επί πλέον, αναφέρθηκε στο μέσο κόστος παραγωγής του συνόλου των εγκαταστάσεων εξορύξεως, χωρίς ιδιαίτερη εξέταση της καταστάσεως κάθε επιχειρήσεως ή ορυχείου, όπως απαιτεί η παρεμπόμπουσα απόφαση (σκέψη 111). Επί πλέον, παρέλειψε να επαληθεύσει αν τηρήθηκε το κριτήριο που εκτίθεται στη σκέψη 107 της παρεμπόμπουσας αποφάσεως, δηλαδή αν οι λήπτριες επιχειρήσεις προέβιαναν σε μείωση του κόστους παραγωγής «ακόμη εντονότερη» όταν οι επιχειρήσεις δεν είχαν θελήσει προηγουμένως να προβούν σε μια τέτοια μείωση και, προφανώς, δεν επαλήθευσε τα ελαφρυντικά στοιχεία που προέβαλε η Γερμανία. Τέλος, η Επιτροπή έλαβε υπόψη ένα αλυσιτελές στοιχείο, δηλαδή τη φερόμενη ανάγκη αμβλύνσεως των κοινωνικών και περιφερειακών συνεπειών από την αναδιάρθρωση της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα. Όμως, το Πρωτοδικείο δέχθηκε, με την παρεμπόμπουσα απόφαση (σκέψη 109), ότι τέτοιες εκτιμήσεις δεν μπορούσαν να δικαιολήσουν την ενίσχυση λειτουργίας.

84. Εν πάση περιπτώσει, η ιστορική μείωση του κόστους παραγωγής που τόνισε η Επιτροπή (8,2 % σε πραγματικό επίπεδο, ως προς τις τιμές του 1992, επί χρονικού διαστήματος τεσσάρων ετών, δηλαδή 2,05 % ετησίως) στερείται σημασίας από κάθε άποψη. Η απόφαση που αφορά το 1999 δεν διευκρινίζει σαφώς από που προέρχεται αυτός ο αριθμός του 8,2 % και δεν διευκρινίζεται επακριβώς πώς υπολογίστηκαν οι αριθμοί που αφορούν το μέσο κόστος των 246 DEM και 268 DEM ανά τόνο άνθρακα που παρουσίασε η Επιτροπή προς στήριξη του ποσοστού της ανωτέρω μείωσης, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν παρέσχε τα σχετικά με τον πληθωρισμό στοιχεία. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και μείωση κατά 18 DEM σε σύνολο τεσσάρων ετών, αν υποθεθεί ότι το ποσό αυτό είναι ακριβές, δεν αντιστοιχεί παρά σε 4,5 DEM ετησίως. Με εθνικό άνθρακα που αντιστοιχεί σε 246 DEM και διεθνείς τιμές της τάξεως των 60 DEM το 1999, θα χρειαζόνταν τουλάχιστον 40 χρόνια προκειμένου τα γερμανικά ανθρακωρυχεία να καταστούν ανταγωνιστικά, ενώ τα κοιτάσματα θα είχαν τότε εξαντληθεί. Μια τέτοια μείωση δεν μπορεί επομένως να θεωρηθεί διαφορετικά παρά ως συμβολική κατά την έννοια της παρεμπόμπουσας αποφάσεως (σκέψη 106).

85. Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι υπό το φως των κριτηρίων που συνάγονται από την παρεμπόμπουσα απόφαση η Επιτροπή έπρεπε να εκθέσει στην απόφαση που αφορά

το 1999 τους λόγους για τους οποίους προέκρινε ότι είχε πραγματοποιηθεί χαρακτηριστική μείωση του κόστους παραγωγής και εξακολούθησε να υφίσταται σε κάθε μία από τις οικείες επιχειρήσεις. Όμως, η Επιτροπή περιορίστηκε να συναγάγει ότι υπήρξε μείωση του κόστους παραγωγής κατά 2,5 % ετησίως στις σταθερές τιμές του 1992 και χρησιμοποίησε το μοναδικό αυτό συμπέρασμα για να δικαιολογήσει την έγκρισή της της εν λόγω ενισχύσεως λειτουργίας (τέταρτη αιτιολογική σκέψη του σημείου II της αποφάσεως που αφορά το 1999). Επί πλέον, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το μέσο κόστος παραγωγής των εν λόγω επιχειρήσεων, χωρίς να εκθέσει πώς κάθε μονάδα εξορύξεως, θεωρούμενη χωριστά, είχε μειώσει το κόστος της παραγωγής, μάλιστα δε σημαντικά. Είναι τελείως απαράδεκτο να επιτρέψει η Επιτροπή μια ενίσχυση σε δέκα επιχειρήσεις εκμεταλλεύσεως, ενώ μία μόνο θα κατόρθωνε να μειώσει ουσιαστικά το κόστος της, το οποίο κόστος ουδόλως θα μειωνόταν στις εννέα άλλες, οπότε απλώς και μόνον ο μέσος όρος μπορεί να καταστήσει σαφή μια μείωση. Επί πλέον, η Επιτροπή έπρεπε να εκθέσει, αφενός, τη βάση που ελήφθη υπόψη για τη διόρθωση του κόστους παραγωγής σύμφωνα με τον πληθωρισμό και, αφετέρου, το ύψος πληθωρισμού που ελήφθη υπόψη.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

⁸⁶ Η προσφεύγουσα, θεωρώντας, στο υπόμνημά της απαντήσεως, ότι η Επιτροπή δεν τήρησε το κριτήριο της μείωσης του κόστους στην απόφαση που αφορά το 1999, ακολουθεί και πάλι τη γραμμή που χάραξε στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-110/98, όπου διατύπωσε, για πρώτη φορά με το υπόμνημα της 1ης Μαρτίου 2000, αιτιάσεις που δεν είχε προβάλει ούτε άμεσα ούτε έμμεσα με το δικόγραφο της προσφυγής της. Επομένως, οι εν λόγω αιτιάσεις, με τις οποίες θεωρείται ότι αναπτύσσεται το σημείο 4.2.14 του δικογράφου προσφυγής στην υπόθεση Τ-63/99 — παρόμοιο εξ άλλου προς το σημείο 4.3.24 του δικογράφου προσφυγής στην υπόθεση Τ-12/99 και με το οποίο επαναλαμβάνονται κατ' ουσίαν οι ίδιες λέξεις όπως στο σημείο 4.5.7 του δικογράφου προσφυγής που κατατέθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-110/98 — όπως διατυπώνονται στο υπόμνημα απαντήσεως, πρέπει να χαρακτηρισθούν ως νέοι ισχυρισμοί κατά το άρθρο 48, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας για τους λόγους που εκτέθηκαν ήδη στις σκέψεις 23 έως 40 της διατάξεως της 25ης Ιουλίου 2000 που εκδόθηκε επί της υποθέσεως Τ-110/98.

⁸⁷ Πράγματι, από το δικόγραφο της προσφυγής στην υπόθεση Τ-63/99, ιδίως δε από τα σημεία 3.2.17 έως 3.2.19, 4.1.1, στοιχείο β', και 4.2.14 έως 4.2.16, προκύπτει ότι η μόνη

αιτίαση που προβάλλεται προς στήριξη του λόγου που απορρέει από τα σημεία αυτά, με την απαιτούμενη σαφήνεια και ακρίβεια, είναι η αφορώσα την έλλειψη προοπτικής βιωσιμότητας των επιχειρήσεων που έλαβαν την επίδικη ενίσχυση. Όμως, ο λόγος αυτός απορρίφθηκε ήδη ως αβάσιμος (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 80 και 81).

- 88 Η φράση που περιέχει το σημείο 4.2.14 του δικογράφου προσφυγής, ότι η μείωση απλώς του κόστους παραγωγής δεν αρκεί για να δικαιολογηθεί η έγκριση ενισχύσεων λειτουργίας, δεν μπορεί, ενόψει του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, να θεωρηθεί ότι συνιστά διαφορετική αιτίαση και αυτοτελή έναντι της αιτιάσεως που αφορά την έλλειψη προοπτικής βιωσιμότητας. Η επίκριση που ασκείται, με τη φράση αυτή, κατά του κριτηρίου της μείωσης του κόστους παραγωγής σκοπεί απλώς να καταστήσει εναργή τη φερόμενη ως απαραίτητη εξέταση της δυνατότητας της λήπτριας επιχειρήσεως να καταστεί βιώσιμη. Το περιεχόμενο του σημείου 4.2.14 του δικογράφου προσφυγής δεν συνιστά επομένως διαφορετική αιτίαση από αυτήν που απορρίφθηκε ανωτέρω με τις σκέψεις 80 και 81.
- 89 Κατά συνέπεια, οι αιτιάσεις που διάτυπώνει η προσφεύγουσα με το υπόμνημά της απαντήσεως (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 84 και 85) συνιστούν ισχυρισμούς που δεν προβλήθηκαν ούτε άμεσα ούτε έμμεσα με το δικόγραφο της προσφυγής και δεν παρουσιάζουν επί πλέον στενό σύνδεσμο με τον ισχυρισμό που στηρίζεται στην έλλειψη προοπτικής βιωσιμότητας των επιχειρήσεων που έλαβαν τις επίδικες ενισχύσεις. Κατά συνέπεια, δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι συνιστούν συμπλήρωση αυτού του ισχυρισμού. Επομένως, πρόκειται για ισχυρισμούς που πρέπει να χαρακτηρισθούν ως νέοι ισχυρισμοί κατά την έννοια του άρθρου 48, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας και πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι. Πράγματι, τίποτα δεν θα εμπόδιζε την προσφεύγουσα να τους διατυπώσει ήδη με το δικόγραφο της προσφυγής της. Κατά συνέπεια, η προσφεύγουσα δεν μπορεί να τους προβάλει για πρώτη φορά κατά το στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως.
- 90 Όσον αφορά τον λόγο που αντλείται από παράβαση του καθήκοντος αιτιολογήσεως, πρέπει επίσης να υπομνησθεί η διάταξη της 25ης Ιουλίου 2000, η συλλογιστική της οποίας που αναπτύσσεται στις σκέψεις 44 έως 51 καλύπτει επίσης την προκειμένη περίπτωση.

- 91 Πράγματι, μολονότι αληθεύει ότι η προσφεύγουσα δεν μπορεί πλέον εκπροθέσμως να διατυπώσει την αιτίαση περί ανεπάρκειας αιτιολογίας για πρώτη φορά με το υπόμνημά της απαντήσεως, οι αιτιάσεις που διατυπώνονται εν προκειμένω επαναλαμβάνουν, στην πραγματικότητα, υπό το πρίσμα απλώς της ανεπαρκούς αιτιολογίας, τα επιχειρήματα που είχαν προβληθεί προς στήριξη των ουσιαστικών ισχυρισμών που απορρίφθηκαν ανωτέρω ως απαράδεκτοι. Οι εν λόγω αιτιάσεις δεν αφορούν επομένως την ύπαρξη επαρκούς αιτιολογίας στην προσβαλλομένη απόφαση, αλλά το αν η αιτιολογία αυτή είναι ακριβής.
- 92 Πρέπει να προστεθεί ότι η Επιτροπή παρέθεσε στην προσβαλλομένη απόφαση (σημείο II των αιτιολογικών σκέψεων) μια σειρά ενδείξεων που καθιστούσαν δυνατό στην προσφεύγουσα να θέσει, εγκαίρως, υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα της απόφασεως αυτής προς τα σημεία που αναφέρθηκαν για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως. Κατά συνέπεια, ούτε ο λόγος που αντλείται από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως μπορεί να γίνει δεκτός.

Ως προς τους λόγους που αντλούνται από τον εσφαλμένο χαρακτηρισμό του συστήματος της προμοδοτήσεως ως ενισχύσεως λειτουργίας και από παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως ως προς το σημείο αυτό

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 93 Η προσφεύγουσα, υπενθυμίζοντας ότι ο σκοπός της προμοδοτήσεως είναι να αποτελέσει κίνητρο για το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό ώστε να εργάζεται στις υπόγειες στοές και ότι η Επιτροπή ενέκρινε αυτό το είδος ενισχύσεως βάσει του άρθρου 3 του κώδικα ως ενισχύσεως λειτουργίας, τονίζει ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις μνημονεύουν ρητώς ότι η προμοδότηση «δεν αποτελεί βασικό σκέλος τους κόστους παραγωγής» των επιχειρήσεων άνθρακα. Κατά συνέπεια, η προμοδότηση χρηματοδοτείται προφανώς εξ ολοκλήρου από το γερμανικό Δημόσιο, χωρίς το παραμικρό κόστος για τις επιχειρήσεις άνθρακα, πράγμα που θα πρέπει να επιφέρει αύξηση της παραγωγής των επιχειρήσεων αυτών. Τίποτε δεν αποδεικνύει ότι μιαχείρηση θα υφίστατο αύξηση του κόστους της, αν η επίδικη προμοδότηση δεν καταβαλλόταν από τη Γερμανία.

- 94 Κατά την προσφεύγουσα, το κριτήριο που επέλεξε η Επιτροπή είναι εσφαλμένο και στερεί κάθε λογικής το σύστημα των ενισχύσεων. Ο σκοπός των ενισχύσεων λειτουργίας συνίσταται στη μείωση του κόστους παραγωγής σε απόλυτους αριθμούς και όχι στην αύξηση της παραγωγής σε μια αγορά όπου η προσφορά υπερβαίνει τη ζήτηση. Μια άμεση προμολόγηση δεν μπορεί να επιφέρει βελτίωση της οικονομικής βιωσιμότητας της επιχειρήσεως, ούτε μείωση του πραγματικού κόστους παραγωγής. Η πρόθεση αποδοχής της προσεγγίσεως της Επιτροπής σημαίνει ότι κάθε μορφή καταβολής σε μετρητά θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση λειτουργίας.
- 95 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι η Επιτροπή, κατά την εκ μέρους της αξιολόγηση της προμολόγησης, επικαλείται επί πλέον το άρθρο 2, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, του κώδικα, με το οποίο επιδιώκεται να ελαχιστοποιηθεί ο κοινωνικός και περιφερειακός αντίκτυπος μιας αναδιαρθρώσεως. Η διάταξη αυτή αναφέρεται εντούτοις στα κοινωνικά και περιφερειακά προβλήματα, «τα οποία συνδέονται με την πλήρη ή μερική συρρίκνωση της δραστηριότητας μονάδων παραγωγής». Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να επικαλείται τη διάταξη αυτή ως έρεισμα για την έγκριση ενός μέτρου που σκοπεύει στην αύξηση της παραγωγής.
- 96 Καθόσον η Επιτροπή στηρίζεται στην απόφαση *De gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής* (προπαρατεθείσα στη σκέψη 48, Σύλλογή τόμος 1954-1964, σ. 445), η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι η απόφαση αυτή περιορίζεται στην περιγραφή των αποτελεσμάτων της προμολόγησης, χωρίς να προσεγγίζει το ζήτημα αν μια τέτοια προμολόγηση μπορεί να εγκριθεί δυνάμει του κώδικα. Εξ άλλου, η απόφαση αφορά μια κατάσταση που ανάγεται στο 1959, εποχή κατά την οποία οι ανθρακωρύχοι θα είχαν αναζητήσει αλλού επικερδέστερη εργασία αν δεν τους είχε καταβληθεί η προμολόγηση. Όμως, η παρούσα κατάσταση είναι τελείως διαφορετική.
- 97 Η προσφεύγουσα, με το υπόμνημά της απαντήσεως που κατέθεσε στο πλαίσιο της υποθέσεως T-63/99, υποστηρίζει ότι, ακόμη κι αν η προμολόγηση αποτελούσε καταβολή που υπεισέρχεται στο κόστος παραγωγής των οικείων επιχειρήσεων, η Επιτροπή δεν εφάρμοσε ορθώς τις διατάξεις του άρθρου 3 του κώδικα. Μεταξύ άλλων, δεν διερωτήθηκε αν η μείωση του κόστους παραγωγής που απορρέει από την καταβολή της προμολόγησης είναι σημαντική, ούτε ανέλυσε την επίπτωση σε συνάρτηση με τις διάφορες επιχειρήσεις. Περιορίστηκε να εκθέσει, στις δύο προ-

σβαλλόμενες αποφάσεις, ότι η προμοδότηση αυτή συμβάλλει σε «ανεπαίσθητη βελτίωση της ελλιπούς ανταγωνιστικότητας των θιγομένων επιχειρήσεων». Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι υπάρχουν πιθανότητες η προμοδότηση να επιφέρει «σημαντική» μείωση του κόστους παραγωγής.

- 98 Τέλος, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν θέλησε να διευκρινίσει, με την αιτιολογία των προσβαλλομένων αποφάσεων, πώς η προμοδότηση, η οποία όπως περιγράφεται «δεν αποτελεί βασικό σκέλος του κόστους παραγωγής των επιχειρήσεων άνθρακα», ανταποκρίνεται στον σκοπό του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κώδικα, με τον οποίο επιδιώκεται να επιτευχθεί η μείωση του κόστους παραγωγής.
- 99 Η Επιτροπή προβάλλει ότι το παρατιθέμενο χωρίο των προσβαλλομένων αποφάσεων, κατά το οποίο η προμοδότηση «δεν αποτελεί βασικό σκέλος του κόστους παραγωγής», εξετάζεται απομονωμένο από το πλαίσιο του. Δεδομένου ότι η προμοδότηση καταβάλλεται από το Δημόσιο ως ενίσχυση στους ανθρακωρύχους υπό τη μορφή φορολογικής ελαφρύνσεως, η καθαρή εντεύθεν προσαύξηση μισθού δεν περιλαμβάνεται στο κόστος των μισθών και επομένως στο κόστος παραγωγής των επιχειρήσεων άνθρακα. Πάντως, αν οι επιχειρήσεις αυτές έπρεπε να καταβάλουν υψηλότερους μισθούς για να καλύψουν τα ποσά της προμοτοδοτήσεως που καταβάλλεται ήδη ως κρατική ενίσχυση, η δαπάνη αυτή θα επέφερε αύξηση του κόστους παραγωγής. Οφείλαν να καταβάλουν αυτούς τους υψηλότερους μισθούς, διότι διαφορετικά θα κινδύνευαν να χάσουν το κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό που είναι αναγκαίο για την εξασφάλιση μας όσο το δυνατόν αποτελεσματικής λειτουργίας των ορυχείων.
- 100 Προς στήριξη της απόψεώς της, η Επιτροπή αναφέρεται στην προπαρατεθείσα απόφαση De gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg κατά Ανωτάτης Αρχής, όπου το Δικαστήριο έκρινε ότι η προμοδότηση απαλλάσσει τις επιχειρήσεις από επιβαρύνσεις τις οποίες, χωρίς αυτήν, θα υφίσταντο αναπόφευκτα οι επιχειρήσεις αυτές.
- 101 Η RAG διευκρινίζει ότι το άρθρο 3 του κώδικα παρέχει έγκυρο έρεισμα για την προμοδότηση, η οποία δεν εγκρίθηκε χωριστά από την γενική ενίσχυση λειτουργίας παρά επειδή καταβλήθηκε υπό διαφορετική μορφή, δηλαδή απ' ευθείας στους ανθρακωρύχους μέσω μείωσης των φόρων αντί να τους καταβληθεί από τις επιχειρήσεις.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 102 Επιβάλλεται, εκ προοιμίου, η διαπίστωση ότι — σύμφωνα με τις διευκρινίσεις που παρέσχε η Γερμανική Κυβέρνηση, κατόπιν αιτήσεως του Πρωτοδικείου, ως προς την προκειμένη νομοθεσία της — η πριμοδότηση που θεσπίστηκε το 1956 για τη βελτίωση της μισθολογικής καταστάσεως των ανθρακωρύχων δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε ως φορολογητέο εισόδημα ούτε ως αμοιβή κατά την έννοια του συστήματος των κοινωνικών ασφαλίσεων. Καταβάλλεται συγχρόνως με τον μισθό, ενώ ο εργοδότης αφαιρεί το ποσόν των καταβλητέων πριμοδοτήσεων από την παρακράτηση φόρου επί του μισθού που πραγματοποιεί για τους μισθωτούς του και καταβάλλει στη φορολογική αρχή μόνον τον κατ' αυτό τον τρόπο μειωθέντα φόρο. Επομένως, η πριμοδότηση καταβάλλεται από τον εργοδότη και χρηματοδοτείται από πόρους που προέρχονται από τον φόρο επί των μισθών, ο οποίος πρέπει κανονικά να καταβάλλεται από τον εργοδότη. Αν το ποσό των πριμοδοτήσεων υπερβαίνει τον καταβλητέο φόρο, η φορολογική αρχή καταβάλλει απ' ευθείας στον εργοδότη το ποσό που αντιστοιχεί σ' αυτήν την υπέρβαση.
- 103 Ακόμη κι αν η εν λόγω πριμοδότηση δεν βαρύνει άμεσα τις οικείες επιχειρήσεις άνθρακα και δεν μπορεί, ως εκ τούτου, να χαρακτηριστεί ως κόστος παραγωγής, υπό την αυστηρή έννοια του όρου, που τις επιβαρύνει, η πριμοδότηση αυτή συνδέεται αντικειμενικά μ' ένα στοιχείο του κόστους παραγωγής, υπό την ευρεία έννοια του όρου, των οικείων επιχειρήσεων. Το οικονομικό αποτέλεσμα που επιτυγχάνεται με τον τρόπο χορηγήσεώς της αντιστοιχεί, πράγματι, προς αυτό που θα επιτυγχάνονταν αν οι επιχειρήσεις κατέβαλλαν, κατ' αρχάς, στους εργάτες τους το αντίστοιχο ποσόν το οποίο, στη συνέχεια, θα τους αποδιδόταν μέσω ενισχύσεως λειτουργίας, υπό την τυπική έννοια του όρου, τηρουμένης της αρχής που διέπει τις ενισχύσεις λειτουργίας στον οικείο τομέα, ήτοι της καλύψεως της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής πωλήσεως στην παγκόσμια αγορά.
- 104 Κατά συνέπεια, ο μηχανισμός της πριμοδοτήσεως δεν συνιστά καταστρατήγηση του συστήματος των ενισχύσεων λειτουργίας που θεσπίστηκε με τον κώδικα. Επομένως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως,

κρίνοντας ότι ο εν λόγω μηχανισμός αντιστοιχεί, στην πραγματικότητα, σε ενίσχυση λειτουργίας.

- 105 Ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, επικαλούμενη, στο πλαίσιο της προμιοδοτήσεως, το άρθρο 2, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, του κώδικα. Πράγματι, δεδομένου ότι το γεγονός ότι ελήφθησαν υπόψη κοινωνικά και περιφερειακά προβλήματα δεν αποτελεί τον μοναδικό λόγο για την έγκριση της προμιοδοτήσεως, τίποτα δεν εμπόδιζε την Επιτροπή να παραπέμψει, μεταξύ των άλλων εκτιμήσεων στηριζομένων στο κατά κυριολεξία σύστημα των ενισχύσεων λειτουργίας, στην προβληθείσα, κοινωνική και περιφερειακή προβληματική.
- 106 Καθόσον η προσφεύγουσα προβάλλει ακόμη ότι η προμιοδότηση δεν συμβάλλει, αυτή καθεαυτή, στη μείωση του κόστους παραγωγής, πρέπει κατ' ανάγκη να τονισθεί, όπως ορθώς εξέθεσε η Επιτροπή, ότι, αν το να επιλέγει μια επιχείρηση για ενίσχυση λειτουργίας εξαρτάται από τη μείωση του κόστους της παραγωγής, αυτό δεν σημαίνει πάντως ότι κάθε στοιχείο αυτής της ενισχύσεως, όπως η προμιοδότηση, πρέπει να συμβάλλουν στην επίτευξη αυτού του σκοπού. Πράγματι, η μείωση του κόστους παραγωγής αποτελεί την προϋπόθεση για τη λήψη της ενισχύσεως και όχι τον σκοπό της.
- 107 Όταν, τέλος, η προσφεύγουσα προβάλλει την έλλειψη «σημαντικής» μείωσης του κόστους παραγωγής, η αιτίαση αυτή, που στηρίζεται στην παρεμπίπτουσα απόφαση και προβάλλεται για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη βάσει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας (βλ., ανωτέρω, τις σκέψεις 87 έως 89).
- 108 Όσον αφορά τον λόγο που αντλείται από την έλλειψη αιτιολογίας, αρκεί η διαπίστωση ότι κάθε μία από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις περιέχει έξι εδάφια στα οποία εκτίθενται το ποσό, η λειτουργία και τα αποτελέσματα της προμιοδοτήσεως. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένες ως προς το ζήτημα αυτό.

Ως προς τους λόγους που αντλούνται από την έλλειψη αξιολογήσεως, εκ μέρους της Επιτροπής, της σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων και από την παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως επί του σημείου αυτού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 109 Στην υπόθεση T-63/99, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη, μη εκτιμώντας αν η μείωση του κόστους παραγωγής των επιχειρήσεων που έλαβαν την ενίσχυση μπορεί να καταστήσει δυνατή τη σταδιακή μείωση των ενισχύσεων, όπως απαιτεί το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κώδικα. Οι συνδυσασμένες διατάξεις του άρθρου 9 και του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κώδικα υποχρεώνουν την Επιτροπή να βεβαιώνεται ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε κάθε επιχείρηση μειώνονται κάθε χρόνο ή να συνάγει, τουλάχιστον, το συμπέρασμα ότι η συνεχής χορήγηση των ενισχύσεων μπορεί να επιφέρει μια τέτοια σταδιακή μείωση. Η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων δεν μπορεί να αξιολογηθεί μέσω απλώς της αναλύσεως του ζητήματος αν το κόστος παραγωγής μειώθηκε. Δεδομένου ότι οι ενισχύσεις λειτουργίας προορίζονται για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση και όχι τη μείωση των ενισχύσεων, αυτό δε σε χρόνο κατά τον οποίο πέφτουν οι τιμές του άνθρακα στις διεθνείς αγορές όπως συμβαίνει σήμερα.
- 110 Στην απόφασή της που αφορά το 1999 (τέταρτη αιτιολογική σκέψη του σημείου II), η Επιτροπή παραθέτει τις πληροφορίες που ανακοίνωσε η Γερμανία, κατά τις οποίες το μέσο κόστος των ορυχείων που λαμβάνουν ενισχύσεις λειτουργίας «θα είναι κατά το έτος 1992 πραγματικά κατά 8,2 % χαμηλότερο, σε τιμές του 1999 σε σχέση με το 1995». Όμως, χάρη συγκρίσεως, οι τιμές εισαγωγής του άνθρακα προς τη Γερμανία είχαν μειωθεί κατά 38,9 % κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ του 1995 και του τρίτου τριμήνου του 1998. Στο πλαίσιο αυτό, μια ελάχιστη πτώση κατά 2 % ετησίως σε σταθερές τιμές και περίπου 1 % ετησίως σε τρέχουσες τιμές δεν θα έχει καμία επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα του τομέα του άνθρακα της Κοινότητας και,

επομένως, δεν θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη. Μια τέτοια ενδεχόμενη μείωση δεν επιτρέπει να επιτευχθεί πράγματι σταδιακή μείωση των ενισχύσεων.

- 111 Η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι η ενδεχόμενη πτώση, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, της ενισχύσεως λειτουργίας που καταβαλλόταν στη γερμανική βιομηχανία στερείται λυσιτέλειας. Συγκεκριμένα, οποιαδήποτε ορθή εκτίμηση μιας μείωσης της ενισχύσεως λειτουργίας πρέπει να λαμβάνει υπόψη τη μείωση από απόψεως κόστους ανά τόνο παραγόμενου άνθρακα και να επαληθεύει ότι αυτή η μείωση συνεπάγεται σταδιακή μείωση της ενισχύσεως. Οι αριθμοί που αφορούν τη σταδιακή μείωση των ενισχύσεων δεν μπορούν να νοθεύονται με τη λήψη υπόψη συνολικών αριθμών ενισχύσεως που αγνοούν την πτωτική τάση των εξορυσσομένων ποσοτήτων.
- 112 Η προσφεύγουσα, με υπόμνημα απαντήσεως, αναφέρεται στην παρεμπύπτουσα απόφαση. Όπως προκύπτει από τη σκέψη 111 της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή θα έπρεπε να αναλύσει τη σημαντική μείωση του κόστους παραγωγής ανεξάρτητα από τις διακυμάνσεις των τιμών. Θα έπρεπε επίσης να επαληθεύσει, βάσει αναλύσεως της σχέσεως μεταξύ της μείωσης του κόστους παραγωγής και των διεθνών τιμών, αν η σημαντική αυτή μείωση μπορεί να επιφέρει την πραγματοποίηση σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων. Η σταδιακή μείωση θα έπρεπε να εμφανίζεται σε τρέχουσες τιμές, και όχι σε σχέση με τιμές του 1992. Υπό τις συνθήκες αυτές, το πραγματικό κόστος παραγωγής γερμανικού άνθρακα θα έπρεπε να εξετασθεί υπό το φως της πραγματικής τιμής του άνθρακα στις διεθνείς αγορές προκειμένου να αξιολογηθεί η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων.
- 113 Προσθέτει ότι ο κώδικας ουδόλως επιτρέπει, βάσει της σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων, οι ενισχύσεις αυτές να αυξάνονται όταν οι τιμές της διεθνούς αγοράς κατρακυλούν. Σε περίπτωση πτώσεως αυτών των τιμών, απαιτούνται ιδιαίτερα σημαντικές μειώσεις του κόστους παραγωγής προκειμένου οι εν λόγω μειώσεις να μπορούν να επιφέρουν σταδιακή μείωση των ενισχύσεων. Το αντίθετο συμπέρασμα θα παρείχε στη Γερμανική Κυβέρνηση τη δυνατότητα να αυξάνει την ενίσχυση, όταν η ανταγωνιστικότητα των οικείων επιχειρήσεων μειώνεται σε σχέση με την παγκόσμια αγορά.

- 114 Τέλος, η προσφεύγουσα προβάλλει ότι εναπέκειτο στην Επιτροπή να εκθέσει, στην αιτιολογία της απόφασης που αφορά το 1999, τα συμπεράσματά της όσον αφορά την πραγματοποίηση της σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων συνεπεία της εκ μέρους της αξιολογήσεως της μείωσης του κόστους παραγωγής σε σχέση με τις τιμές της παγκόσμιας αγοράς. Όμως, στην πραγματικότητα, η Επιτροπή ούτε καν έθιξε το ζήτημα της σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων. Η προσβαλλόμενη απόφαση δεν περιέχει ούτε την παραμικρή προσπάθεια αναλύσεως των μειώσεων του κόστους παραγωγής σε σχέση με τις διακυμάνσεις της τιμής του άνθρακα στις διεθνείς αγορές ούτε το παραμικρό συμπέρασμα ότι το ύψος των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν μπορεί να ανταποκρίνεται στην προϋπόθεση που αφορά τη σταδιακή μείωση των ενισχύσεων.
- 115 Κατά την Επιτροπή, δεν είναι αναγκαίο να επιτευχθεί πραγματική σταδιακή μείωση των ενισχύσεων όταν οι διεθνείς τιμές του άνθρακα βρίσκονται σε πτωτική πορεία. Πράγματι, ολόκληρο το σύστημα του κώδικα στηρίζεται στη σταδιακή μείωση του κόστους ως μέσου μείωσης της κρατικής παρεμβάσεως, ασχέτως της βραχυπρόθεσμης εξελίξεως των τιμών εισαγωγής. Δεδομένου ότι ο κώδικας αναγνωρίζει την έλλειψη ανταγωνιστικότητας των κοινοτικών επιχειρήσεων άνθρακα στην παγκόσμια αγορά, τίποτα δεν δικαιολογεί τον ισχυρισμό ότι ο κώδικας δεν θέλησε να θεωρήσει ότι οι μειώσεις του κόστους είναι ικανοποιητικές μόνον όταν συμπίπτουν με τις διακυμάνσεις των τιμών της παγκόσμιας αγοράς.
- 116 Ως προς την παρεμπόπτουσα απόφαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι εξαρτά την έγκριση ενισχύσεως λειτουργίας από την προϋπόθεση ότι οι μειώσεις του κόστους υπερβαίνουν τις πτώσεις των τιμών της παγκόσμιας αγοράς. Η απόφαση αυτή αναγνωρίζει τη διαρθρωτική έλλειψη ανταγωνιστικότητας της κοινοτικής βιομηχανίας άνθρακα σε σχέση με τις διεθνείς αγορές καθώς και τη δυσκολία καθορισμού ενός στόχου ανταγωνιστικότητας (σκέψεις 101 και 103). Κατά συνέπεια, η έκφραση «βάσει των τιμών του άνθρακα στις διεθνείς αγορές», που περιέχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κώδικα, έχει την έννοια ότι αναγνωρίζεται το γεγονός ότι κάθε εξέλιξη προς τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα μέσω μειώσεων του κόστους εξαρτάται από τις διακυμάνσεις στην παγκόσμια αγορά και ότι, παρά τις μειώσεις αυτές, ο στόχος της σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων δεν μπορεί να επιτευχθεί κατ' ακολουθία μιας εντονότερης πτώσεως των τιμών της παγκόσμιας αγοράς.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 117 Πρέπει, κατ' αρχάς, να υπομνησθεί ότι οι ενισχύσεις λειτουργίας προορίζονται, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κώδικα, μόνο για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής πώλησεως στην παγκόσμια αγορά. Δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κώδικα, οι ενισχύσεις αυτές δεν μπορούν να εγκρίνονται παρά μόνον αν οι λήπτριες επιχειρήσεις πραγματοποιούν μείωση, τουλάχιστον πτωτική, του κόστους τους παραγωγής. Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κώδικα ορίζει ως έναν από τους «στόχους» που πρέπει να υλοποιηθούν αυτόν με τον οποίο επιδιώκεται η «σταδιακή μείωση» των ενισχύσεων, τούτο δε «βάσει των τιμών του άνθρακα σε διεθνείς αγορές».
- 118 Βάσει αυτών ακριβώς των διατάξεων του κώδικα, η προσφεύγουσα υποστηρίζει, στο δικόγραφο της προσφυγής της, ότι η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων λειτουργίας πρέπει να πραγματοποιείται σε απόλυτους αριθμούς και συνεχώς από το 1994 έως το 2002, ανεξάρτητα από τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά. Κατά την προσφεύγουσα, στερείται λογικής το να επιδιώκεται να γίνουν δεκτές, συγχρόνως, μια μείωση του κόστους παραγωγής κατά 8,2 % σε τέσσερα έτη και μια σταδιακή μείωση των ενισχύσεων που συνδέεται με τη μείωση αυτή, ενώ οι διεθνείς τιμές έχουν πέσει κατά 38,9 % κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Αυτό θα είχε ως συνέπεια, πάντοτε κατά την προσφεύγουσα, όχι σταδιακή μείωση, αλλά αύξηση των ενισχύσεων. Μολονότι η προσφεύγουσα αναφέρει, σ' αυτό το πλαίσιο, μια «μικρή ετήσια μείωση του κόστους παραγωγής» (σημείο 4.2.18 του δικογράφου της προσφυγής), μνημονεύοντας τη μείωση του κόστους παραγωγής κατά 8,2 %, που ελήφθη υπόψη στην προσβαλλόμενη απόφαση (σημείο 4.2.19 του δικογράφου της προσφυγής), καμία αιτίαση, στηριζόμενη σε συγκεκριμένα στοιχεία, δεν διατυπώνεται παρά ταύτα ως προς αυτόν καθεαυτόν τον αριθμό. Η άποψη που υποστηρίζει η προσφεύγουσα συνοψίζεται, επομένως, κατ' ουσίαν, στην αιτίαση με την οποία προσάπτεται στην Επιτροπή ότι αποδέχθηκε ποσοστό σταδιακής μείωσης κατώτερο του 38,9 %.
- 119 Όμως, επιβάλλεται να τονιστεί ότι η ακαμψία αυτής της απόψεως δεν λαμβάνει υπόψη την οικονομική πραγματικότητα, ήτοι τη διαρθρωτική έλλειψη αποδοτικότητας της κοινοτικής βιομηχανίας χάλυβα, ενόψει της οποίας θεσπίστηκε ο κώδικας και η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά την ερμηνεία του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κώδικα αυτού.

- 120 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, δεδομένου ότι οι ενισχύσεις λειτουργίας προορίζονται να καλύψουν τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής και των τιμών πωλήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, η σημασία αυτής της διαφοράς, η οποία επομένως είναι καθοριστική για το ύψος των ενισχύσεων, δεν εξαρτάται μόνον από το μέγεθος της μείωσης του κόστους παραγωγής, αλλά και από την τιμή στην παγκόσμια αγορά.
- 121 Όμως, εφόσον ούτε τα κοινοτικά όργανα ούτε τα κράτη μέλη ούτε οι οικείες επιχειρήσεις ασκούν σημαντική επιρροή επί του τελευταίου αυτού παράγοντα, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι απέδωσε πρωτεύουσα σημασία, από απόψεως σταδιακής μείωσης των ενισχύσεων στον τομέα του άνθρακα και στην πτώση του κόστους παραγωγής, δεδομένου ότι κάθε πτώση του κόστους αυτού έχει ως συνέπεια ότι ο αριθμός των ενισχύσεων είναι κατ' ανάγκην πιο περιορισμένος παρά στην περίπτωση κατά την οποία δεν θα είχε σημειωθεί αυτή η πτώση, αυτό δε ανεξάρτητα από την εξέλιξη των τιμών στην παγκόσμια αγορά. Πρέπει εξ άλλου να προστεθεί ότι, εν προκειμένω, το συνολικό ύψος των ενισχύσεων λειτουργίας που εγκρίθηκαν μειώθηκε πράγματι από το 1997 έως το 1998 και από το 1998 έως το 1999. Επομένως, η άποψη της προσφεύγουσας δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 122 Το ίδιο ισχύει και όσον αφορά το επιχείρημα ότι η σταδιακή μείωση έπρεπε να εμφανίζεται σε τρέχουσες τιμές. Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κώδικα ορίζει ότι τα σχέδια των κρατών μελών πρέπει να προβλέπουν μέτρα «για την επίτευξη πτωτικής τάσης του κόστους παραγωγής σε τιμές 1992», το δε άρθρο 9, παράγραφος 6, του κώδικα ορίζει ότι η Επιτροπή οφείλει να «αξιολογεί τη συμμόρφωσή τους προς τα σχέδια που ανακοινώνονται» πριν εγκρίνει μια ενίσχυση. Κατά συνέπεια, η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων πρέπει να υπολογιστεί σε σχέση με τις τιμές του 1992.
- 123 Ομοίως, καμία διάταξη του κώδικα δεν στηρίζει την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας ότι η σταδιακή μείωση των ενισχύσεων πρέπει αναγκάως και αποκλειστικώς να εκτιμάται βάσει του ποσού της ενισχύσεως ανά τόνο και ανά επιχείρηση. Όπως τόνισε η RAG, οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν ενίσχυση για τη λειτουργία πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν, ανά πάσα στιγμή, να κλείνουν

συγκεκριμένα ορυχεία ή να περιορίζουν τις εξορυκτικές τους δραστηριότητες με αντίστοιχη μείωση της παραγωγής άνθρακα που δικαιολογεί ενίσχυση. Τέτοιες μειώσεις της παραγωγής επιχειρήσεων, μη αποδοτικών από διαρθρωτικής απόψεως, συμβιβάζονται με τους σκοπούς του κώδικα και αντισταθμίζουν επαρκώς την ενδεχόμενη αύξηση της ενισχύσεως ανά τόνο.

- 124 Η προσφεύγουσα προβάλλει, τέλος, ότι η έλλειψη «σημαντικής» μείωσης του κόστους παραγωγής είχε κατ' ανάγκη ως συνέπεια ανεπαρκή σταδιακή μείωση των ενισχύσεων, πλην όμως η αιτίαση αυτή, που στηρίζεται στην παρεμπίπτουσα απόφαση και προβάλλεται για πρώτη φορά με το δικόγραφο της προσφυγής, πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη βάσει του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 87 έως 89). Πράγματι, με την αιτίαση αυτή, η προσφεύγουσα δεν επικρίνει την ανεπάρκεια της σταδιακής μείωσης σε σχέση με την τεράστια πτώση των τιμών στην παγκόσμια αγορά, αλλά θέτει, για πρώτη φορά, υπό αμφισβήτηση αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τη γερμανική βιομηχανία άνθρακα και, επομένως, τα πραγματικά δεδομένα, οικονομικά και χρηματοδοτικά που είναι εγγενή στη βιομηχανία αυτή. Επομένως, πρόκειται για νέο ισχυρισμό έναντι αυτού που διατυπώνεται με το δικόγραφο της προσφυγής. Εξ άλλου, τίποτα δεν εμπόδιζε την προσφεύγουσα να αναπτύξει μια τέτοια επιχειρηματολογία ως προς τα πραγματικά γεγονότα με το δικόγραφο της προσφυγής της.
- 125 Κατά συνέπεια, ο λόγος που αντλείται από την έλλειψη προσδευτικής μείωσης των ενισχύσεων καθώς και ο νέος προαναφερθείς ισχυρισμός πρέπει να απορριφθούν.
- 126 Επομένως, όσον αφορά την αιτιολογία, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να περιλάβει, στην προσβαλλόμενη απόφαση, τις ενδείξεις που ζήτησε η προσφεύγουσα, δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά, αφενός, δεν απαιτούνταν από τον κώδικα και, αφετέρου, δεν προβλήθηκαν από την προσφεύγουσα κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας. Επομένως, ούτε ο λόγος που αντλείται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως μπορεί να γίνει δεκτός.

Ως προς τον λόγο που αντλείται από παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει η Επιτροπή από πλευράς των τροποποιήσεων που επήλθαν στο αρχικό σχέδιο

- 127 Επιβάλλεται διαπίστωση ότι ο λόγος που αντλείται από παράβαση των υποχρεώσεων που υπέχει η Επιτροπή από πλευράς των τροποποιήσεων που επήλθαν στο αρχικό σχέδιο προβλήθηκε στην υπόθεση T-12/99 και επανελήφθη στην υπόθεση T-63/99. Η προσφεύγουσα διευκρινίζει, πάντως, ότι η τύχη της τελευταίας αυτής υποθέσεως συνδέεται, όσον αφορά αυτόν τον λόγο, με την έκβαση της πρώτης υποθέσεως. Ο λόγος αυτός διαρθρώνεται σε δύο σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους του λόγου που στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κώδικα

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 128 Η προσφεύγουσα, υπενθυμίζοντας ότι η Επιτροπή ενέκρινε τροποποιήσεις που επήλθαν στο αρχικό σχέδιο (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 14 και 15), υποστηρίζει ότι, «αποφαινόμενη» επί της τροποποιήσεως του σχεδίου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κώδικα, η Επιτροπή θίγει τα δικαιώματα κάθε ανταγωνιστή των επιχειρήσεων που έλαβαν τις εν λόγω ενισχύσεις. Συνεπεία ευνοϊκής γνώμης της Επιτροπής εν προκειμένω, ενισχύσεις που, διαφορετικά, θα ήσαν παράνομες βάσει του αρχικού σχεδίου μπορούν νομίμως να καταβληθούν. Κατά συνέπεια, η αρχή της ασφάλειας δικαίου επιβάλλει κάθε απόφαση που αφορά τέτοιες τροποποιήσεις να προκύπτει από τις διατάξεις της οικείας πράξεως. Η Επιτροπή δεν μπορεί να αποφανθεί επί των τροποποιήσεων του σχεδίου με απλή αναφορά σ' αυτές κατά τη διατύπωση της αιτιολογίας. Εν προκειμένω, δεν εξέδωσε, ως προς την τροποποίηση του αρχικού σχεδίου, καμία ρητή διοικητική πράξη κατ'

εφαρμογή του άρθρου 14 της Συνθήκης. Τα σχόλια της Επιτροπής στο προοίμιο της αποφάσεως που αφορά το 1998 ουδόλως συνιστούν διοικητική πράξη. Το εν λόγω προοίμιο δεν αποτελεί ούτε απόφαση ούτε γνώμη.

- 129 Συναφώς, η προσφεύγουσα επικαλείται την απόφαση 22-60 της Ανωτάτης Αρχής, της 7ης Σεπτεμβρίου 1960, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 15 της Συνθήκης (JO 1960, 61, σ. 1248), που ορίζει υποχρεωτικώς τη μορφή των αποφάσεων και της οποίας το άρθρο 3 προβλέπει ότι οι αποφάσεις και συστάσεις «συντάσσονται με άρθρα». Ένας από τους κύριους σκοπούς αυτής της αποφάσεως είναι να υποχρεωθεί η Επιτροπή να ενεργεί με σαφή και όχι διφορούμενο τρόπο αιτιολογώντας κάθε πράξη και να διατυπώνει τις διατάξεις που έχουν υποχρεωτική ισχύ στο διατακτικό της αποφάσεως. Όμως, η Επιτροπή αποφάνθηκε επί των τροποποιήσεων του σχεδίου αφιερώνοντάς τους απλώς ένα από τα άρθρα του διατακτικού της αποφάσεως που αφορά το 1998.
- 130 Κατά την προσφεύγουσα, η άποψη της Επιτροπής, ότι το τροποποιηθέν σχέδιο εγκρίθηκε εμμέσως με την έγκριση του ποσού των ενισχύσεων για το 1998, είναι πεπλανημένη. Συγκεκριμένα, το άρθρο 1 της αποφάσεως που αφορά το 1998 δεν κάνει την παραμικρή αναφορά στο τροποποιηθέν σχέδιο, αλλά περιορίζεται να επιτρέψει ορισμένες ενισχύσεις για το 1998 βάσει του άρθρου 9 του κώδικα. Επί πλέον, η υποχρέωση της Επιτροπής να αποφανθεί, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κώδικα, επί όλων των τροποποιήσεων του σχεδίου είναι διαφορετική από την έγκριση της ετήσιας χορηγήσεως των ενισχύσεων βάσει του άρθρου 9.
- 131 Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι το τροποποιηθέν σχέδιο αφορά την αναδιάρθρωση των οικείων επιχειρήσεων μέχρι το έτος 2002. Κατά συνέπεια, θα έπρεπε να εξετασθεί χωριστά και προηγουμένως, διότι συνιστά το γενικό πλαίσιο εντός του οποίου εξετάζεται η αίτηση για χορήγηση ενισχύσεων. Η έγκριση απλώς των ποσών των ενισχύσεων για το 1998 δεν σημαίνει ότι η Επιτροπή «αποφάνθηκε» επί ενός σχεδίου που εκτείνεται επίσης στα έτη 1999, 2000 και 2001. Εξ άλλου, ένας προσφεύγων που θα επιθυμούσε να βάλει κατά του τροποποιηθέντος σχεδίου, όχι όμως

κατά των ειδικών ενισχύσεων που χορηγήθηκαν για το 1998, δεν θα μπορούσε να το πράξει βάλλοντας κατά του άρθρου 1 της απόφασης που αφορά το 1998. Αυτό αποδεικνύει ότι η απόφαση που αφορά ένα τροποποιηθέν σχέδιο και αυτή που αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για το 1998 πρέπει να αποτελούν δύο τελείως ξεχωριστά ζητήματα.

- 132 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι «αποφάνθηκε» επί των τροποποιήσεων που επήλθαν στο σχέδιο, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κώδικα. Κατόπιν μας πολύ λεπτομερούς αναλύσεως της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα, η απόφαση που αφορά το 1998 εξέθετε σαφώς, στο τέλος του σημείου ΙΙΙ των αιτιολογικών σκέψεων, ότι, «λαμβάνοντας υπόψη της όσα εκτέθηκαν προηγουμένως, η Επιτροπή κρίνει ότι το [τροποποιηθέν] σχέδιο [...] συμβιβάζεται με τους στόχους και τα κριτήρια [του κώδικα] [...]». Κατά συνέπεια, ενόψει αυτής της μη διαφορούμενης διατυπώσεως, η έγκριση των ενισχύσεων, που προκύπτει από το άρθρο 1 της προσβαλλομένης απόφασης, συνεπάγεται κατ' ανάγκη την έγκριση του τροποποιηθέντος σχεδίου, κατ' εφαρμογή του οποίου χορηγήθηκαν οι ενισχύσεις για το 1998.
- 133 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, η απόφαση 22-60 δεν απαιτεί μια κατά κυριολεξία απόφαση να συντάσσεται με άρθρα. Ένα ζήτημα που αποτελεί το αντικείμενο απόφασης δεν χρειάζεται να περιέχεται υποχρεωτικά σ' ένα άρθρο, αλλά θα μπορούσε να περιέχεται σε άλλο σημείο της σχετικής πράξεως. Επί πλέον, το άρθρο 9, παράγραφος 6, του κώδικα περιορίζεται να απαιτεί από την Επιτροπή να «αξιολογεί τη συμμόρφωση [των μέτρων] προς τα σχέδια που ανακοινώνονται σύμφωνα με το άρθρο 8 και προς τους στόχους του άρθρου 2», πράγμα που η Επιτροπή έπραξε εν προκειμένω.
- 134 Η Επιτροπή προσθέτει ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3 του κώδικα, το οποίο διέπει τα της αρχικής εγκρίσεως των σχεδίων, προβλέπει απλώς ότι η Επιτροπή «εκδίδει γνώμη» επί των σχεδίων αυτών. Θα εξέπληττε το να είναι αυστηρότερες οι διατυπώσεις που προβλέπονται για την τροποποίηση ενός σχεδίου από αυτές που προβλέπονται για την αρχική του έγκριση.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 135 Πρέπει, κατ' αρχάς, να υπογραμμισθεί ότι το τροποποιηθέν σχέδιο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του νομικού πλαισίου στο οποίο πρέπει να ενταχθεί η ετήσια χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στη βιομηχανία άνθρακα και η θετική γνώμη που εξέφερε η Επιτροπή επί του σχεδίου αυτού συνιστά έρεισμα για να επιτραπούν, από την Επιτροπή, κρατικές ενισχύσεις που η Γερμανία προτίθεται να καταβάλει στον οικείο τομέα, για κάθε ένα από τα έτη που καλύπτει το εν λόγω σχέδιο. Στο πλαίσιο αυτό, η προσφεύγουσα επιχειρεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τη νομιμότητα των προσβαλλομένων αποφάσεων, καθόσον η τροποποίηση του αρχικού σχεδίου εγκρίθηκε κατά τρόπο, από τυπικής απόψεως, εσφαλμένο.
- 136 Συναφώς, καμία από τις διατάξεις των άρθρων 8 και 9 του κώδικα δεν επιβάλλει στην Επιτροπή να εκδώσει, κατ' αρχάς, γενική απόφαση περί εγκρίσεως του σχεδίου και, στη συνέχεια, ατομική απόφαση που επιτρέπει, βάσει της εν λόγω γενικής αποφάσεως, τις σχεδιαζόμενες κρατικές ενισχύσεις για ένα έτος που καλύπτει το σχέδιο. Αντιθέτως, το άρθρο 9, παράγραφοι 4 και 5, χρησιμοποιεί τους ρητούς όρους «έγκριση» και «απόφαση» αποκλειστικά ως προς τις ετήσιες ενισχύσεις αυτές καθ'αυτές. Όσον αφορά τα σχέδια που συνιστούν το πλαίσιο αυτών των ενισχύσεων, το άρθρο 8 υποχρεώνει την Επιτροπή να εκδώσει «γνώμη» ως προς το σύμφωνο αυτών των σχεδίων (παράγραφος 3) και, στην περίπτωση τροποποίησεως που επιφέρεται σε ένα σχέδιο, να «αποφανθεί» για την τροποποίηση αυτή (παράγραφος 4).
- 137 Δεδομένου ότι η παρούσα υπόθεση αφορά ένα τροποποιημένο σχέδιο, πρέπει να διευκρινισθεί ότι ο όρος «rule on», που χρησιμοποιείται στην αγγλική απόδοση του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κώδικα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει την έννοια ότι η Επιτροπή οφείλει να εκδώσει ρητή απόφαση. Πράγματι, οι αποδόσεις στη γαλλική («se prononcer»), γερμανική («Stellung nehmen»), ιταλική («si pronuncia») και ολλανδική («zich uitspreken») καταδεικνύουν ότι η κατά το αγγλικό κείμενο έννοια δεν είναι τόσο αυστηρή. Εξ άλλου, ακόμη και η απόδοση στην αγγλική του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κώδικα — που αφορά την αξιολόγηση από την Επιτροπή του αρχικού σχεδίου — χρησιμοποιεί τους όρους «give its opinion», πράγμα που δεν σημαίνει ασφαλώς «εκδίδει ρητή απόφαση». Όμως, θα ήταν ανακόλουθο οι διατυπώσεις που προβλέπονται για την τροποποίηση ενός σχεδίου να είναι αυστηρότερες απ' αυτές που προβλέπονται για την αρχική του έγκριση.

138 Εν προκειμένω, η προσβαλλόμενη απόφαση στο πλαίσιο της προσφυγής T-12/99 εκθέτει, στο σημείο II των αιτιολογικών της σκέψεων, το τροποποιηθέν σχέδιο, αναλύοντας, ορυχείο προς ορυχείο, τις επελθούσες τροποποιήσεις. Κατόπιν, στο σημείο III των αιτιολογικών σκέψεων, η Επιτροπή προβαίνει στην εκτίμηση της πτώσεως του κόστους παραγωγής που προέβλεπε το τροποποιηθέν σχέδιο, συγκρίνοντάς την με το αρχικό σχέδιο. Το ίδιο έγινε και ως προς το επίπεδο παραγωγής και την απασχόληση. Στο τέλος του τελευταίου αυτού σημείου, αναφέρεται ότι, «λαμβάνοντας υπόψη της όσα εκτέθηκαν προηγουμένως, η Επιτροπή κρίνει ότι το σχέδιο που υποβλήθηκε από τη Γερμανία συμβιβάζεται με τους στόχους και τα κριτήρια του [κώδικα]». Η Επιτροπή, επομένως, εγκύρως αποφάνθηκε, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κώδικα, επί της τροποποίησης του σχεδίου.

139 Καθόσον η προσφεύγουσα προβάλλει ακόμη ότι ο επιχειρηματίας που επιθυμεί να βάλει μόνον κατά του τροποποιηθέντος σχεδίου, το οποίο εγκρίνεται με τις αιτιολογικές σκέψεις μιας αποφάσεως, όχι όμως κατά των ενισχύσεων που εγκρίνονται με το διατακτικό αυτής της αποφάσεως, δεν μπορεί να το πράξει βάλλοντας κατά του εν λόγω διατακτικού, πρέπει να τονισθεί ότι η γνώμη με την οποία η Επιτροπή αποφαινεται επί ενός σχεδίου, ακόμη κι αν περιέχεται μόνο στις αιτιολογικές σκέψεις μιας αποφάσεως, δεν στερείται εντούτοις κατ' ανάγκη δεσμευτικών νομικών αποτελεσμάτων που μπορούν να επηρεάσουν τα συμφέροντα δεδομένου επιχειρηματία. Για να καθοριστεί αν μια πράξη παράγει τέτοια αποτελέσματα, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ουσία της (βλ. την απόφαση του Πρωτοδικείου της 22ας Μαρτίου 2000, T-125/97 και T-127/97, Coca-Cola κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-1733, σκέψεις 77 έως 79). Πάντως, εν προκειμένω, δεν χρειάζεται να καθορισθεί αν η έγκριση του τροποποιηθέντος σχεδίου, που πραγματοποιήθηκε με τις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως που αφορά το 1998, συνιστά πράξη που μπορεί να προσβληθεί με χωριστή προσφυγή, δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν διατύπωσε αίτημα προς τούτο.

140 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του λόγου πρέπει να κηρυχθεί αβάσιμο.

Επί του δεύτερου σκέλους του λόγου, που στηρίζεται σε εκτίμηση, επί ατελούς βάσεως, των εκτιμήσεων του σχεδίου

141 Με το σκέλος αυτό, που διατυπώνεται αντιστοίχως στις δύο προσφυγές, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή, κατ' ουσίαν, ότι αγνόησε την επίπτωση της επελθούσας συγχωνεύσεως στο πλαίσιο της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 19 έως 27). Το σκέλος αυτό πρέπει να εξετασθεί από κοινού με το σκέλος ενός ξεχωριστού λόγου που διατυπώνεται στο πλαίσιο της υποθέσεως Τ-12/99 και αντλείται από παράβαση του άρθρου 3 του κώδικα, και το οποίο στηρίζεται στο ότι δεν ελήφθη δεόντως υπόψη η συγχώνευση εντός της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα.

— Επιχειρήματα των διαδίκων

142 Κατά την προσφεύγουσα, η τροποποίηση του σχεδίου, όπως προεκτέθηκε, ήταν ατελής, δεδομένου ότι δεν αναφερόταν στην προπαρατεθείσα συγχώνευση, η οποία συνιστά μία από τις πλέον θεμελιώδεις αναδιαρθρώσεις που υπέστη ο γερμανικός τομέας του άνθρακα στην ιστορία του. Οι προσβαλλόμενες αποφάσεις εξακολούθουν να λαμβάνουν υπόψη χωριστά κάθε μία από τις επιχειρήσεις που συγχωνεύθηκαν, ως εάν κάθε μία να ελάμβανε αυτοτελώς τις κρατικές ενισχύσεις. Εντούτοις, η Επιτροπή είχε απολύτως γνώση της συγχωνεύσεως, διότι την ενέκρινε με απόφαση της 29ης Ιουλίου 1998. Είχε επίσης επίγνωση των σημαντικών ποσών των κρατικών ενισχύσεων που ήταν συμφυή στη συγχώνευση, υπό το φως της κοινοποιήσεως που της απηύθυνε η Γερμανική Κυβέρνηση βάσει του άρθρου 67 της Συνθήκης ΕΚΑΧ (βλ., ανωτέρω, τη σκέψη 21).

143 Υπογραμμίζει ότι η Επιτροπή όφειλε, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1 του κώδικα, να περιορίσει την έγκριση των ενισχύσεων σε ποσό που να μην υπερβαίνει τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής και των προβλεπομένων εσόδων για την επόμενη οικονομική χρήση που αφορά τον άνθρακα. Αυτό το κόστος και αυτά τα έσοδα αξιολογήθηκαν χωρίς να γίνει αναφορά στη συγχώνευση ή τις εξοικονομήσεις που κατ' ανάγκη θα απέρρεαν από την από κοινού ανάληψη του κόστους των ανεξάρτητων επιχειρήσεων. Η Επιτροπή ενέκρινε απλώς τα ήδη καταβληθέντα από τη Γερμανική Κυβέρνηση ποσά. Επομένως, η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

¹⁴⁴ Στην αλληλουχία αυτή, η προσφεύγουσα υποστήριξε, με το δικόγραφο των προσφυγών της, ότι στην κοινοποίηση της Γερμανικής Κυβερνήσεως εκτίθενται τα ακόλουθα στοιχεία ενισχύσεως ως συνδεόμενα με τη συγχώνευση:

- η διαγραφή χρέους 4 δισεκατομμυρίων DEM της RAG και της Saarbergwerke προς τη Γερμανική Κυβέρνηση και το ομόσπονδο κράτος του Σάαρ·
- η εκ μέρους της Γερμανικής Κυβερνήσεως εγγύηση για ετήσια σταυροειδή επιδότηση 200 εκατομμυρίων DEM στον «λευκό τομέα» της RAG στο τμήμα του άνθρακα·
- η καταβολή 2,5 δισεκατομμυρίων DEM ενισχύσεων, ως προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της συγχωνεύσεως·
- η πώληση της Saarbergwerke στην RAG αντί 1 DEM, το οποίο τίμημα αντιστοιχεί σε δωρεά σημαντικών περιουσιακών στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από τις αιτιάσεις με τις οποίες έβαλλε ουσιαστικά κατά των προσβαλλομένων αποφάσεων ως προς τη διαγραφή του χρέους των 4 δισεκατομμυρίων DEM και την καταβολή των 2,5 εκατομμυρίων DEM, εμμένοντας όμως σε αιτιάσεις που αντλούνται από την έλλειψη αιτιολογίας εν προκειμένω.

- 145 Απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι η νομιμότητα των επικριθέντων στοιχείων της ενισχύσεως δεν έχει καμία σημασία στο πλαίσιο των υπό κρίση υποθέσεων. Πάντως, η ύπαρξή τους είναι λυσιτελής για την ανάλυση του κόστους παραγωγής των γερμανικών επιχειρήσεων άνθρακα.
- 146 Λόγω του ότι η Επιτροπή δεν αναφέρθηκε στη συγχώνευση και στις ενισχύσεις που προπαρατέθηκαν, η προσφεύγουσα θεωρεί ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν στηρίχθηκαν, εσκεμμένως, στην πραγματική κατάσταση. Η οικονομική ανάλυση των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν με τις προσβαλλόμενες αποφάσεις από την Επιτροπή είναι κατ' ανάγκη πλημμελής.
- 147 Η προσπάθεια της Επιτροπής να αποφανθεί, τον Δεκέμβριο του 1998, επί του τροποποιηθέντος σχεδίου χωρίς την παραμικρή αναφορά στη θεμελιώδη αναδιάρθρωση της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του 1998 καθιστά εναργές το άτοπο της προσπάθειάς της να παράσχει έγκριση αναδρομώς. Δεδομένου ότι οι ενισχύσεις για το 1998 είχαν ήδη καταβληθεί κατά την ημερομηνία της αποφάσεως που αφορά αυτό το έτος, η Επιτροπή δεν μπορούσε νομίμως να αναχθεί στο παρελθόν, κατά το χρονικό σημείο της κοινοποιήσεως των ενισχύσεων, και να αγνοήσει τις σημαντικές μεταβολές που είχαν κατ' ανάγκη αντίκτυπο επί της νομιμότητας των ενισχύσεων που προτείνονταν με το τροποποιηθέν σχέδιο και επί της δικής της οικονομικής αναλύσεως.
- 148 Η προσφεύγουσα θεωρεί ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή προέβη εσκεμμένα στην επιλογή να μην ασχοληθεί με τα στοιχεία ενισχύσεως της συγχωνεύσεως, λόγω του ότι υπήρχε εσωτερική διαμάχη στις υπηρεσίες της όσον αφορά την αρμοδιότητα στον τομέα αυτόν, διαμάχη που αναλόφευκτα ευνόησε τον γερμανικό τομέα του άνθρακα, δεδομένου ότι οι ενισχύσεις χορηγήθηκαν στη νέα συγχωνευθείσα μονάδα σε βάρος των άλλων παραγόντων που δραστηριοποιούνται σ' αυτόν τον τομέα. Επομένως, παραβίασε σοβαρώς την αρχή της χρηστής διοικήσεως, πράγμα που πρέπει να χαρακτηριστεί ως κατάχρηση εξουσίας.
- 149 Η λήψη υπόψη της συγχωνεύσεως ήταν πολλώ μάλλον αναγκαία καθόσον η Γερμανική Κυβέρνηση υποστηρίζει, στο υπόμνημά της παρεμβάσεως που κατατέθηκε

στο πλαίσιο της υποθέσεως T-12/99, ότι το τροποποιηθέν σχέδιο καταρτίστηκε με βάση τη συγχώνευση και ότι οι συνέργειες και λοιπές ενδεχόμενες οικονομικές συνέπειες εντάχθηκαν ήδη στον σχεδιασμό κάθε μιας από τις επιχειρήσεις.

- 150 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι θεμελιώδης στόχος κάθε συγχωνεύσεως είναι η μείωση του κόστους μέσω οικονομικών κλίμακας. Η Γερμανική Κυβέρνηση αναγνώρισε, με την κοινοποίησή της βάσει του άρθρου 67 της Συνθήκης, ότι η μελλοντική κοινή διαχείριση των ορυχείων του Ruhr και του Σάαρ επιτρέπει έναν «υπερπεριφερειακό εξορθολογισμό». Όμως, η μείωση του κόστους παραγωγής μέσω κοινής διαχειρίσεως και ενός εξορθολογισμού θα έχει ως συνέπεια τη μείωση της διαφοράς μεταξύ ενός τέτοιου κόστους παραγωγής και της τιμής στην παγκόσμια αγορά. Η μείωση αυτή του κόστους παραγωγής θα αποβεί επωφελής για κάθε ορυχείο τόσο ατομικώς όσο και συλλογικώς. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή ενέκρινε ενισχύσεις εξαιρετικά σημαντικές βάσει ανακριβών αριθμητικών στοιχείων ως προς το κόστος παραγωγής για τα επί μέρους ορυχεία. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι αγνόησε όλες τις συνέργειες, η Επιτροπή δεν προέβη στην απαιτούμενη από τον κώδικα ανάλυση.
- 151 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προπαρατεθείσα συγχώνευση επιχειρήσεων είναι άνευ σημασίας για την εξέταση του συμβατού των επίδικων κρατικών ενισχύσεων με τα άρθρα 2 έως 4 του κώδικα, δεδομένου ότι η εξέταση πρέπει να αφορά τα ορυχεία και όχι τις επιχειρήσεις. Το ότι, επομένως, η Επιτροπή ενέκρινε την ενίσχυση υπέρ της νεωστή συγχωνευθείσας εταιρίας ή υπέρ των τριών χωριστών μονάδων δεν έχει σχεδόν καμία σημασία.
- 152 Η Επιτροπή προβάλλει ότι η επίκριση, ότι η προσβαλλομένη απόφαση δεν λαμβάνει υπόψη τις συνέργειες που απορρέουν από τη συγχώνευση, δεν αναιρεί το κύρος της εκτιμήσεως περί του συμβατού της ενισχύσεως. Συγκεκριμένα, οι επιχειρήσεις άνθρακα που συγχωνεύθηκαν βρίσκονται σε χωριστούς τόπους εξορύξεως, οπότε τα γεωγραφικά εμπόδια περιορίζουν σημαντικά τη σημασία των συνεργειών. Αν πράγματι προέκυπταν συνέργειες από τη συγχώνευση, θα μπορούσαν να είχαν επίδραση στις παραγόμενες ποσότητες και στο κόστος παραγωγής, πλην όμως θα απαιτούνταν ορισμένος χρόνος και τα αποτελέσματα δεν θα γίνονταν αμέσως αισθητά μετά την έγκριση της συγχωνεύσεως από την Επιτροπή. Εν πάση περι-

πτώσει, αν, λόγω της συγχωνεύσεως, μεταβάλλονταν οι παράμετροι που καθορίζουν τα συμβατά βάσει των άρθρων 2 έως 4 του κώδικα ποσά ενισχύσεων, η Γερμανική Κυβέρνηση θα υποχρεούνταν, δυνάμει των άρθρων 2 και 3 της προσβαλλομένης απόφασεως, να ζητήσει την απόδοση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

- 153 Στην αλληλουχία αυτή, η RAG διευκρινίζει ότι τα γεγονότα που όντως επήλθαν το 1998 δεν μπορούσαν να έχουν σημαντική επίπτωση επί του κόστους παραγωγής στο χρονικό σημείο κατά το οποίο η Επιτροπή εξέδωσε, στις 2 Δεκεμβρίου 1998, την απόφαση που αφορά το 1998. Όσον αφορά την Preussag Anthrazit, η RAG απέκτησε την κυριότητά της μόλις την 1η Ιανουαρίου 1999, επομένως μετά την έκδοση των προσβαλλομένων αποφάσεων. Στην περίπτωση της Saarbergwerke, η συγχώνευσή της με την RAG συντελέστηκε την 1η Οκτωβρίου 1998. Κατά συνέπεια, όταν η Επιτροπή έλαβε την απόφασή της, μπορούσε να λάβει υπόψη μόνον τις συνέργειες που προέκυψαν τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο του 1998. Επί πλέον, οι συνέργειες δεν μπορούσαν να προκύψουν παρά μέσω μειώσεως των γενικών εξόδων, τα οποία είναι ασήμαντα, κατά την RAG, έναντι του οριακού κόστους παραγωγής άνθρακα.
- 154 Εν πάση περιπτώσει, οι οικονομίες που έγιναν κατά τους δύο αυτούς μήνες δεν έχουν καμία σχέση με τη νομιμότητα των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν. Από τη φύση του συστήματος της προηγούμενης εγκρίσεως που έχει θεσπισθεί με τον κώδικα, αυτή η έγκριση των ενισχύσεων δεν μπορεί να συνεπάγεται έλεγχο του πραγματικού κόστους παραγωγής (σε αντίθεση προς το προβλεπόμενο κόστος). Η επαλήθευση του πραγματικού κόστους παραγωγής μπορεί να γίνει μόνον εκ των υστέρων, όπως το προβλέπει το άρθρο 9, παράγραφοι 2 και 3, του κώδικα. Αν απ' αυτή την εκ των υστέρων επαλήθευση προκύψει ότι το κόστος παραγωγής του οικείου έτους ήταν κατώτερο από το προβλεπόμενο (λόγω, παραδείγματος χάρι, συνεργειών συνεπεία συγχωνεύσεως) και ότι η καταβληθείσα ενίσχυση ήταν, επομένως, εξαιρετικά σημαντική, ο λήπτης θα πρέπει να αποδώσει το υπερβάλλον.
- 155 Πάντοτε κατά την RAG, δεδομένου ότι η υποχρέωση της Επιτροπής να επαληθεύει εκ των προτέρων το κόστος παραγωγής είναι πολύ περιορισμένη, η έγκριση μιας ενισχύσεως δεν θα πρέπει να καθυστερεί συνεπεία εξαιρετικά μακράς εξετάσεως. Διαφορετικά, η Επιτροπή θα είναι αναγκασμένη να συμπίξει τα δύο στάδια της εξετάσεώς της — εκ των προτέρων ελέγχου βάσει προβλέψεως του κόστους και εκ των υστέρων ελέγχου της πράγματι καταβληθείσας ενισχύσεως — σε μια ενιαία διαδικασία επαληθεύσεως.

- 156 Η Γερμανική Κυβέρνηση εκθέτει ότι το τροποποιηθέν σχέδιο καταρτίστηκε βάσει της προβλέψιμης συγχωνεύσεως. Επομένως, οι συνέργειες και λοιπές ενδεχόμενες οικονομικές συνέπειες θα είχαν ενταχθεί στον σχεδιασμό κάθε μας από τις οικείες επιχειρήσεις. Πάντως, καμία νέα ενίσχυση, μη κοινοποιηθείσα, δεν καταβλήθηκε στο πλαίσιο της συγχωνεύσεως.
- 157 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, κατά το χρονικό σημείο της αρχικής κοινοποίησεως από τη Γερμανική Κυβέρνηση των σχεδιαζομένων ενισχύσεων για το 1998, η συγχώνευση δεν είχε ακόμη εγκριθεί και, όσον αφορά τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από την εν λόγω κυβέρνηση για το έτος αυτό, η κοινοποίηση περιέχει μια ταξινόμηση των πληροφοριών ανά επιχείρηση. Επομένως, η Επιτροπή εφάρμοσε την ίδια μέθοδο στην απόφασή της. Διαφορετικός τρόπος ενεργείας θα παρέβλαπτε την κατανόηση και τη διαφάνεια της αποφάσεως, ιδίως προκειμένου να συγκριθεί η απόφαση που αφορά το 1998 με τις αποφάσεις των προηγούμενων ετών.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 158 Εκ προοιμίου, καθόσον η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας, μη θέλοντας να λάβει υπόψη τα αποτελέσματα της προπαρατεθείσας συγχωνεύσεως κατά την έκδοση των προσβαλλομένων αποφάσεων, αρκεί να υπενθυμισθεί ότι, κατά τη νομολογία, μια πράξη εκδίδεται κατά κατάχρηση εξουσίας όταν από αντικειμενικές, κρίσιμες και συγκλίνουσες ενδείξεις προκύπτει ότι εκδόθηκε προς επιδίωξη σκοπού διαφορετικού του υπ' αυτής αναφερομένου (βλ., παραδείγματος χάρη, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Σεπτεμβρίου 1999, T-254/97, Fruchthandels-gesellschaft Chemnitz κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-2743, σκέψη 76, και την παρατιθέμενη νομολογία). Όμως, η προσφεύγουσα περιορίστηκε να αναφέρει ως επιβαρυντικό γεγονός ότι υφίστατο διαμάχη ως προς την αρμοδιότητα στο πλαίσιο της Επιτροπής, χωρίς να προσκομίσει το παραμικρό προς τούτο αποδεικτικό στοιχείο. Επομένως, ο λόγος αυτός πρέπει να απορριφθεί ελλείψει επικλήσεως από την προσφεύγουσα αντικειμενικών, κρίσιμων και συγκλινουσών ενδείξεων.
- 159 Καθόσον η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως εγκρίνοντας τις κρατικές ενισχύσεις που εντάσσονται στο σχέδιο,

χωρίς να εξετάσει αν η προπαρατεθείσα συγχώνευση συνεπήγετο μη κοινοποιηθείσες κρατικές ενισχύσεις, πρέπει να υπομνησθεί, κατ' αρχάς, ότι, κατά πάγια νομολογία, κατά την άσκηση του ελέγχου του βάσει του άρθρου 33, πρώτο και δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, το Πρωτοδικείο οφείλει, όταν πρόκειται για την εκτίμηση πολύπλοκων περιστατικών ή οικονομικών περιστάσεων στην οποία προβαίνει η Επιτροπή προς στήριξη μιας προσβαλλομένης ενώπιόν του αποφάσεως, να περιορισθεί στον έλεγχο του αν το όργανο που εξέδωσε την απόφαση αυτή αγνόησε κατά έκδηλο τρόπο τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚΑΧ ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της, εξυπακουομένου ότι ο όρος «έκδηλος» του άρθρου 33 προϋποθέτει ότι υπήρξε τέτοιας σοβαρότητας παράβαση των νομικών διατάξεων, ώστε η παράβαση αυτή να εμφανίζεται ως απορρέουσα από προφανή πλάνη εκτιμήσεως, ενόψει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚΑΧ, της καταστάσεως για την οποία ελήφθη η απόφαση (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 21ης Μαρτίου 1955, 6/54, Κάτω Χώρες κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 13 — συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά της 12ης Φεβρουαρίου 1960, 15/59 και 29/59, Société métallurgique de Knutange κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 361 — συνοπτική μετάφραση στα ελληνικά, και διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 3ης Μαΐου 1996, C-399/95 R, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-2441, σκέψεις 61 και 62). Κατά συνέπεια, ο έλεγχος που ασκεί το Πρωτοδικείο όσον αφορά τις εν προκειμένω προσβαλλόμενες αποφάσεις περιορίζεται σ' αυτό που προκύπτει από την προπαρατεθείσα νομολογία.

160 Στη συνέχεια πρέπει να υπενθυμισθεί ότι οι ενισχύσεις λειτουργίας και οι ενισχύσεις συρρίκνωσης δραστηριότητας προορίζονται, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κώδικα, «για την κάλυψη της διαφοράς μεταξύ του κόστους παραγωγής και της τιμής πωλήσεως, η οποία προκύπτει από την ελεύθερη συναίνεση των συμβαλλομένων μερών συναρτήσει των συνθηκών που επικρατούν στην παγκόσμια αγορά». Κατά συνέπεια, κάθε στοιχείο οικονομικής φύσεως, το οποίο — επιφέροντας μείωση του κόστους ή αύξηση των εσόδων — έχει ως αποτέλεσμα η κοινοποιηθείσα ενίσχυση να υπερβαίνει αυτή τη διαφορά, έχει ως συνέπεια ότι το αντίστοιχο τμήμα της ενισχύσεως δεν καλύπτεται πλέον απ' αυτόν τον βασικό κανόνα και, επομένως, δεν μπορεί να εγκριθεί, ως ενίσχυση λειτουργίας ή συρρικνώσεως δραστηριότητας, βάσει του κώδικα. Κατά συνέπεια, μια τέτοια ενίσχυση που δεν καλύπτεται από τον κώδικα εμπίπτει, κατ' αρχήν, στην απόλυτη απαγόρευση που θέτει το άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

161 Στη συνέχεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η τήρηση του βασικού κανόνα που διατυπώθηκε αμέσως ανωτέρω εξασφαλίζεται μ' ένα διπλό έλεγχο. Αφενός, το άρθρο 9, παράγραφοι 1, 4 και 6, του κώδικα θέσπισε ένα σύστημα εκ των προτέρων ελέγχου των μελετώμενων χρηματοδοτικών μέτρων. Το σύστημα αυτό σκολει στη

διασφάλιση της τηρήσεως του άρθρου 3, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κώδικα, κατά το οποίο «η κοινοποιηθείσα ενίσχυση ανά τόνο δεν υπερβαίνει για κάθε επιχείρηση τη μονάδα παραγωγής τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής και των προβλεπόμενων εσόδων για την επόμενη οικονομική χρήση του τομέα άνθρακα». Αφετέρου, το άρθρο 9, παράγραφος 2, του κώδικα θέσπισε ένα σύστημα εκ των υστέρων ελέγχου του ύψους των πράγματι καταβαλλομένων ενισχύσεων, ενώ τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν, το αργότερο στις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους, το ποσό των ενισχύσεων που πράγματι καταβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης οικονομικής χρήσεως που αφορά τον άνθρακα και να αναφέρουν ενδεχομένως ρυθμίσεις που έχουν επέλθει σε σχέση προς τα ποσά που είχαν κοινοποιηθεί αρχικώς. Το σύστημα αυτό σκοπεί στην εξασφάλιση της τηρήσεως του άρθρου 3, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, του κώδικα, κατά το οποίο «η ενίσχυση που χορηγείται στην πράξη αποτελεί αντικείμενο ετήσιας ρύθμισης βάσει των πραγματικών δαπανών και εσόδων το αργότερο πριν από το τέλος της χρήσεως άνθρακα η οποία ακολουθεί εκείνη για την οποία έχει χορηγηθεί ενίσχυση».

162 Όσον αφορά τα κρατικά χρηματοδοτικά μέτρα που λαμβάνονται υπέρ της βιομηχανίας άνθρακα εκτός του πλαισίου που χαράσσει ο κώδικας, πρέπει να επισημανθεί ότι, στην περίπτωση κατά την οποία δεν έχουν εγκριθεί με απόφαση της Επιτροπής στηριζόμενη ευθέως στο άρθρο 95, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ (βλ., συναφώς, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Μαρτίου 1999, T-37/97, *Forges de Clabecq* κατά Επιτροπή, Συλλογή 1999, σ. II-859, σκέψη 79, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως), εξακολουθούν να υπόκεινται αποκλειστικά στο άρθρο 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ (απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Οκτωβρίου 1997, T-239/94, *EISA* κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. II-1839, σκέψη 72). Η Επιτροπή, η οποία έχει το καθήκον να μεριμνά για την πραγματοποίηση των σκοπών της Συνθήκης και την εκπλήρωση της αποστολής που της ανατίθεται (άρθρα 8 και 14, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ), λαμβάνει τα μέτρα που επιβάλλονται έναντι τέτοιων ενισχύσεων που καταβάλλονται κατά παράβαση αυτής της διατάξεως. Μπορεί, μεταξύ άλλων, να εκδώσει απόφαση με την οποία διαπιστώνεται παράβαση κράτους, βάσει του άρθρου 88 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, η δε ενδεχόμενη αποχή της να λάβει μια τέτοια απόφαση μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή κατά παραλείψεως δυνάμει του άρθρου 35 της ίδιας συνθήκης.

163 Πρέπει να προστεθεί ότι, ελλείψει ειδικών κανόνων, η απόλυτη απαγόρευση του άρθρου 4, στοιχείου γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ έχει αυτοτελή εφαρμογή (βλ., επί της αρχής αυτής, την απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Απριλίου 1994, C-128/92, *Banks*, Συλλογή 1994, σ. I-1209, σκέψη 11, επί της σχέσεως μεταξύ των άρθρων 4, στοιχείο γ', και 67 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, την προπαρατεθείσα στη σκέψη 48 απόφαση *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg* κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 47 και, επί της σχέσεως μεταξύ των άρθρων 4, στοιχείο γ', και 95

της εν λόγω συνθήκης, την προπαρατεθείσα στη σκέψη 54 απόφαση Neue Maxhütte και Lech-Stahlwerke κατά Επιτροπής, σκέψη 148). Η διάταξη αυτή μπορεί να παράγει άμεσο αποτέλεσμα (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα N. Fennelly στην υπόθεση C-390/98, Banks, εκκρεμούσα ενώπιον του Δικαστηρίου, σκέψη 36). Κατά συνέπεια, καθ' όσον χρόνο η Επιτροπή δεν έχει λάβει απόφαση επί τέτοιων μέτρων που απαγορεύονται από το εν λόγω άρθρο 4, στοιχείο γ', οι ιδιώτες που θεωρούν ότι βλάπτονται απ' αυτά τα μέτρα μπορούν να προσφύγουν στα εθνικά δικαστήρια. Όπως υπενθύμισε το Δικαστήριο με τη διάταξή του της 1ης Φεβρουαρίου 2001, C-301/99 P, Asea Cova κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. I-1005, σκέψη 46), η δυνατότητα των ιδιωτών να προβάλουν τα δικαιώματά που αντλούν από το κοινοτικό δίκαιο ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, τα οποία έχουν την ευχέρεια να διατάξουν προσωρινά μέτρα και, ενδεχομένως, να υποβάλουν αίτηση για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, αποτελεί αυτήν την ουσία του κοινοτικού συστήματος δικαστικής προστασίας.

- 164 Δεδομένου ότι όλες οι εν προκειμένω προσβαλλόμενες αποφάσεις εμπίπτουν αποκλειστικά στο σύστημα του εκ των προτέρων ελέγχου που έχει θεσπίσει ο κώδικας, πρέπει να εξετασθεί, ενόψει του προπαρατεθέντος νομικού πλαισίου, αν η Επιτροπή μπορούσε να αποστεί του εκ των προτέρων ελέγχου των ενισχύσεων που κοινοποιήθηκαν στο πλαίσιο τροποποιηθέντος σχεδίου επί των στοιχείων που αφορούν τη συγχώνευση, ιδίως των φερομένων κρατικών ενισχύσεων και των σχετικών με αυτές συνεργειών ή αν η επιλογή της να προβεί για τα στοιχεία αυτά σε χωριστό μεταγενέστερο έλεγχο πρέπει να χαρακτηριστεί ως πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.
- 165 Στην αλληλουχία αυτή, η βασική άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή και οι υπέρ αυτής παρεμβαίνουσες συνίσταται στον ισχυρισμό ότι ο εκ των προτέρων έλεγχος αφορά μόνον τα ετήσια σχέδια ενισχύσεως που έχουν δεόντως κοινοποιηθεί, ενώ κάθε γεγονός άσχετο προς αυτή την κανονική διαδικασία, όπως η συγχώνευση, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής εξετάσεως, ενδεχομένως στο πλαίσιο του εκ των υστέρων ελέγχου που σκοπεί στη σύγκριση του ποσού των ενισχύσεων που κοινοποιήθηκαν προς αυτόν των ενισχύσεων που πράγματι καταβλήθηκαν.
- 166 Μολονότι αληθεύει ότι η Επιτροπή διαθέτει περιθώρια εκτιμήσεως κατά την άσκηση του ελέγχου της (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 159), η βασική άποψη της Επιτροπής και των παρεμβαίνουσών είναι υπερβολική. Εξαιρώντας από τον εκ των προτέρων έλεγχο

την περίπτωση ακόμη και μιας παράτυπης ενισχύσεως, που δεν έχει κοινοποιηθεί, της οποίας η Επιτροπή είχε ασφαλή γνώση κατά το χρονικό σημείο στο οποίο ελάμβανε θέση επί των σχεδίων ενισχύσεως που είχαν δεόντως κοινοποιηθεί βάσει των άρθρων 3 και 4 του κώδικα, η άποψη αυτή θα επέτρεπε στην Επιτροπή να παραιτηθεί εσκεμμένως από το να επαληθεύσει κατά πόσον η παράτυπη ενίσχυση μπορούσε να περιορίσει, μέσω μειώσεως του κόστους παραγωγής ή αυξήσεως των προβλεπτών εσόδων, «τη διαφορά μεταξύ του κόστους παραγωγής και των προβλεπόμενων εσόδων για την επόμενη οικονομική χρήση», κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κώδικα. Το να πρέπει να αναμένεται σε μια τέτοια περίπτωση το στάδιο ενός μεταγενέστερου ελέγχου θα είχε ως αποτέλεσμα να επωφεληθεί η επιχείρηση για την οποία προορίζεται η παράτυπη ενίσχυση εισπράξεων σε μετρητά, πράγμα που είναι αντίθετο προς τις διατάξεις του κώδικα.

167 Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο του εκ των προτέρων ελέγχου της που σκοπεί στην εξασφάλιση της τηρήσεως του προπαρατεθέντος στη σκέψη 160 βασικού κανόνα, η Επιτροπή οφείλει, διατρέχουσα άλλως τον κίνδυνο να υπερβεί την ευρεία ευχέρειά της εκτιμήσεως, να λάβει υπόψη κάθε στοιχείο που φέρεται σε γνώση της και το οποίο, κατά πάσα πιθανότητα, έχει άμεση επίδραση επί του κόστους παραγωγής και/ή των εσόδων κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, του κώδικα, καθόσον συνίσταται σε προδήλως παράτυπη κρατική ενίσχυση, συγκεκριμένου και όχι αμελητέου ποσού. Μολονότι αληθεύει ότι η Επιτροπή είναι επίσης υποχρεωμένη να επαληθεύει κάθε σοβαρή πληροφορία που φέρεται σε γνώση της ως προς το ενδεχόμενο της υπάρξεως μιας τέτοιας ενισχύσεως, οφείλει αντιθέτως να εξετάζει μια τέτοια πληροφορία στο διαδικαστικό πλαίσιο των άρθρων 8 και 9 του κώδικα μόνον εφόσον η εξέταση αυτή δεν εγκυμονεί τον κίνδυνο να παραβιάσει, λόγω του περίπλοκου χαρακτήρα της και της διάρκειάς της, τη λειτουργία του συστήματος των κοινοποιήσεων ετησίων ενισχύσεων, που εντάσσονται σ' ένα πολυετές σχέδιο, και των επακόλουθων αποφάσεων περί εγκρίσεως ή αρνήσεως.

168 Υπό το φως των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να εξετασθεί ως προς κάθε ένα από τα στοιχεία που παραθέτει με τις αιτιάσεις της η προσφεύγουσα έναντι της εν λόγω συγχωνεύσεως, αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως αποφασίζοντας να περιορίσει την έκταση του εκ των προτέρων ελέγχου της. Συναφώς, πρέπει να εξετασθούν, κατ' αρχάς, τα αριθμητικά στοιχεία της ενισχύσεως που αναφέρει με τις αιτιάσεις της η προσφεύγουσα στο πλαίσιο της συγχωνεύσεως.

Επί της ενισχύσεως που συνίσταται στην πώληση της Saarbergwerke στην τιμή του 1 DEM

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 169 Η προσφεύγουσα θεωρούσε, αρχικά, ότι το πραγματικό κέρδος που συνελάγεται η απόκτηση μεριδίων στη Saarbergwerke για 1 DEM είναι περίπου 7 έως 8 δισεκατομμύρια DEM. Συγκεκριμένα, το πακέτο ενισχύσεων που ζητήθηκε από την RAG για την απόκτηση της Saarbergwerke έπρεπε να αξιολογηθεί στο σύνολό του. Εν πάση περιπτώσει, εναπόκειται στην Επιτροπή να ελέγχει όλες τις κρατικές ενισχύσεις για τις οποίες πληροφορείται και να λαμβάνει σχετική απόφαση. Η Επιτροπή διέθετε αρκετό χρόνο για να εξετάσει την τιμή αγοράς του 1 DEM, διότι πληροφορήθηκε σχετικώς από τις κατηγορίες της προσφεύγουσας που υποβλήθηκαν τον Μάιο του 1998.
- 170 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι πλέον του ημίσεος του κύκλου εργασιών της Saarbergwerke προέρχεται από τον «λευκό τομέα», ο οποίος είναι πολύ αποδοτικός και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την τροφοδότηση σταυροειδών επιδοτήσεων στον τομέα του άνθρακα. Στα τέλη του 1997, παραδείγματος χάρη, η Saarbergwerke είχε περιουσιακά στοιχεία ύψους 4 δισεκατομμυρίων DEM. Βάσει της τιμής του 1 DEM για την απόκτηση μετοχών, η RAG έλαβε προδήλως ένα δώρο πολύτιμων μετοχών, διότι η καταβολή των κρατικών ενισχύσεων καλύπτει πράγματι το κόστος παραγωγής της δραστηριότητας στον τομέα του άνθρακα.
- 171 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι υπηρεσίες της εξακολουθούν ακόμη και σήμερα να εξετάζουν το ζήτημα αν η τιμή αγοράς της Saarbergwerke εμπεριέχει κρατική ενίσχυση. Πάντως, ούτε όταν έλαβε την απόφασή της επί της συγχωνεύσεως ούτε όταν εξέδωσε την προσβαλλομένη στο πλαίσιο της προσφυγής Τ-12/99 απόφαση είχε την υποχρέωση να αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού. Η Επιτροπή εκθέτει ότι η Γερμανική Κυβέρνηση της κοινοποίησε, στις 9 Μαρτίου 1998, τις λεπτομερείς πληροφορίες που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο υπολογίστηκε η τιμή της Saarbergwerke. Με έγγραφο της 15ης Απριλίου 1998, η Γερμανική Κυβέρνηση

παρέσχε συμπληρωματικές πληροφορίες, τις οποίες είχε ζητήσει η Επιτροπή, ως προς τον τρόπο με τον οποίο καθορίστηκε η τιμή αγοράς. Βάσει των πολυάριθμων αυτών πληροφοριών, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση για την έγκριση της συγχωνεύσεως και την προσβαλλομένη στο πλαίσιο της προσφυγής T-12/99 απόφαση. Ενόψει των πολυάριθμων δικαιολογούντων την τιμή αγοράς στοιχείων που παρέσχε η Γερμανική Κυβέρνηση και της ανάγκης να αφιερώσει περιορισμένες δυνάμεις στην εξέταση της πράξεως συγχωνεύσεως και σ' αυτήν που ήταν αναγκαία για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή δεν μπορούσε, κατά τον χρόνο εκείνο, να αποφανθεί επίσης κατά προτεραιότητα επί του προβλήματος της ενδεχομένως εγγενούς στη συγχώνευση ενισχύσεως.

- 172 Η προσφεύγουσα απαντά ότι το ύψος της επίμαχης ενισχύσεως ήταν σημαντικό και ότι η υλοποίηση της συγχωνεύσεως αποτελούσε μη αναστρέψιμο στάδιο στο πλαίσιο της αναδιαρθρώσεως του γερμανικού τομέα του άνθρακα. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το γεγονός ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι τα αποτελέσματα της συγχωνεύσεως έπρεπε να αγνοηθούν πλήρως λόγω «προβλήματος δυνατοτήτων» ισοδυναμεί, ως προς αυτήν, με κατάφωρη παράβαση του καθήκοντός της. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή οφείλει να ελέγχει όλες τις ενισχύσεις και όλα τα στοιχεία ενισχύσεως όταν αξιολογεί την επίπτωσή τους.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 173 Επιβάλλεται η διαπίστωση, κατ' αρχάς, ότι τα 7 έως 8 δισεκατομμύρια DEM, που η προσφεύγουσα ισχυρίστηκε αρχικά ότι συνιστούν το πραγματικό τίμημα για την απόκτηση της Saarbergwerke, πρέπει να κατέλθουν στο 1 δισεκατομμύριο DEM. Πράγματι, η προσφεύγουσα παραιτήθηκε, στο μεταξύ, από τις αιτιάσεις της που αφορούν, στο πλαίσιο αυτό, παράτυπες κρατικές ενισχύσεις ύψους 4 και 2,5 δισεκατομμυρίων DEM.
- 174 Πρέπει να υπομνησθεί, δεύτερον, ότι η συγχώνευση συντελέστηκε την 1η Οκτωβρίου 1998 και ότι, για λόγους λογιστικής, προβλέφθηκε αναδρομική ισχύς από την 1η Ιανουαρίου 1998. Επομένως, μπορεί θεμτώς να συναχθεί ότι η RAG κατά τη διάρκεια του έτους 1998 εισέπραξε κρατική ενίσχυση μεγίστου ύψους 1 δισεκατομ-

μυρίου DEM, στην περίπτωση κατά την οποία αποδεικνύεται η ύπαρξή της, η οποία αποτελεί το αντικείμενο της αιτιάσεως της προσφεύγουσας. Εν πάση περιπτώσει, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι το ποσό αυτό πρέπει να καταλογισθεί, πλήρως ή εν μέρει, σε μεταγενέστερο ή προγενέστερο του 1998 έτος.

- 175 Κατά συνέπεια, καμία πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή επί του σημείου αυτού, όσον αφορά την απόφασή της που αφορά το 1999.
- 176 Τρίτον, ως προς την απόφαση που αφορά το 1998, πρέπει να υπενθυμισθεί ότι η Γερμανική Κυβέρνηση με την κοινοποίησή της, της 9ης Μαρτίου 1998 προς την Επιτροπή (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 21), δεν μνημόνευσε το 1 εκατομμύριο DEM ως ενδεχόμενη χρηματοδοτική εισφορά υπέρ της RAG που προέρχεται από τον «λευκό τομέα» της Saarbergwerke· παρά ταύτα, διευκρίνισε γιατί θεωρούσε ότι καμία κρατική ενίσχυση δεν προέκυπτε από την τιμή πώλησεως του 1 DEM. Μόνον κατόπιν των καταγγελιών της προσφεύγουσας της 1ης Μαΐου, 5ης Μαΐου και 9ης Σεπτεμβρίου 1998 επισημάνθηκε στην Επιτροπή το γεγονός ότι η πώληση της Saarbergwerke είχε ενδεχομένως πραγματοποιηθεί κάτω από την πραγματική αξία της επιχειρήσεως, χωρίς πάντως η προσφεύγουσα να αποτιμήσει αριθμητικώς τη φερόμενη κρατική ενίσχυση σε 1 δισεκατομμύριο DEM.
- 177 Είναι αληθές ότι η γερμανική επιχείρηση VASA Energy, προσφεύγουσα της υποθέσεως T-29/99 (βλ., ανωτέρω, τη σκέψη 37), υπέβαλε, τον Ιούλιο, τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο του 1998, καταγγελίες στην Επιτροπή με τις οποίες υποστήριξε ότι η εταιρία *Roland Berger & Partner GmbH*, επιφορτισμένη από τη Γερμανική Κυβέρνηση να εκτιμήσει την αξία της Saarbergwerke, αξιολόγησε, στην έκθεσή της, τον «λευκό τομέα» της Saarbergwerke ως συνιστώντα κρατική ενίσχυση περίπου 1 δισεκατομμυρίου DEM υπέρ του ομίλου RAG. Πάντως, το χωρίο που περιέχεται στη σελίδα 63 της εκθέσεως, με χρονολογία Ιανουάριος 1996, περί της εταιρίας αυτής περιορίζεται να εκθέσει ότι «τα προσαρμοσθέντα σχέδια εκμεταλλεύσεως φανερώνουν πλήρως, ακόμη και κατόπιν των επενδύσεων, ένα θετικό διαθέσιμο cash-flow· η συνολική αξία του χαρτοφυλακίου ανέρχεται σε 1 δισεκατομμύριο DEM περίπου».

- 178 Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν μπορεί να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή έλαβε, κατά τον χρόνο των υπό κρίση περιστατικών, ακριβή πληροφορία υπό την έννοια ότι η RAG είχε λάβει προδήλως παράτυπη ενίσχυση ανερχόμενη στο ποσό ακριβώς του 1 δισεκατομμυρίου DEM. Η Επιτροπή διέθετε συναφώς ορισμένες μόνον ενδείξεις, οι οποίες ήταν μάλιστα αορίστου χαρακτήρα, βρισκόνταν σε αντίφαση με τα στοιχεία που είχε παράσχει η Γερμανική Κυβέρνηση και δεν συνοδεύονταν από καμία σε βάθος ανάλυση της οικονομικής καταστάσεως.
- 179 Επί πλέον, η προσβαλλομένη απόφαση, που εγκρίνει ενισχύσεις στη γερμανική βιομηχανία άνθρακα, αφορούσε μόνον τον «μαύρο τομέα» της RAG, αυτόν της παραγωγής άνθρακα που διέπεται από τη Συνθήκη ΕΚΑΧ, ενώ η φερόμενη κρατική ενίσχυση του 1 δισεκατομμυρίου DEM προερχόταν από τον «λευκό τομέα» της Saarbergwerke και, επομένως, συνιστούσε, πρωτίστως, εισφορά στον «λευκό τομέα» της RAG, που διέπεται από τη Συνθήκη ΕΚ. Κατά συνέπεια, δεν ήταν προφανές ότι η εισφορά αυτή είχε άμεση επίδραση στον «μαύρο τομέα» της RAG μειώνοντας το κόστος παραγωγής και/ή αυξάνοντας τα έσοδα αυτού του τομέα.
- 180 Τέλος, η προβληματική που αφορά το δισεκατομμύριο DEM έθετε περίπλοκα οικονομικά και χρηματοδοτικά ζητήματα που καθιστούσαν αναγκαία μια εξέταση συγκεκριμένης διάρκειας και δεν μπορούσαν να λυθούν πριν από την έκδοση της αποφάσεως που αφορά το 1998, η οποία είχε ήδη «καθυστερημένο» χαρακτήρα, καθόσον ενέκρινε, στα τέλη του 1998, εκ των υστέρων, ενισχύσεις που είχαν ήδη καταβληθεί κατά τη διάρκεια του ίδιου έτους. Συναφώς, αρκεί να τονισθεί ότι η έρευνα που άρχισε πράγματι η Επιτροπή, στις 4 Φεβρουαρίου 2000, προκειμένου να λάβει πληροφορίες εκ μέρους της Γερμανικής Κυβερνήσεως επί της προβληματικής αυτής (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 35 έως 38) δεν είχε ακόμη περατωθεί κατά την ημερομηνία της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της παρούσας υποθέσεως, δηλαδή στις 14 Φεβρουαρίου 2001. Η διαπίστωση αυτή αποδεικνύει ότι, αν είχε περιληφθεί μια τέτοια έρευνα στον εκ των προτέρων έλεγχο που κατέληξε στην έκδοση της αποφάσεως που αφορά το 1998, θα είχε διαταραχθεί η κανονική λειτουργία του συστήματος, που χαρακτηρίζει τη ρύθμιση του τομέα του άνθρακα, της ετήσιας κοινοποιήσεως ενισχύσεων και της επακόλουθης εγκριτικής αποφάσεως.
- 181 Επομένως, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως εν προκειμένω, θεωρώντας ότι η εκ των προτέρων εξέταση δεν συνιστά την πλέον κατάλληλη δια-

δικαίωσιν προκειμένου να εξετασθεί η επίπτωση των ενδεχομένων στοιχείων ενισχύσεως που περιέχεται στην τιμή πωλήσεως της Saarbergwerke επί της εξετάσεως των ενισχύσεων που κοινοποιήθηκαν κανονικά στο πλαίσιο του τροποποιηθέντος σχεδίου.

Επί της ενισχύσεως που ενδεχομένως αποτέλεσε η εγγύηση των 200 εκατομμυρίων DEM

— Επιχειρήματα των διαδίκων

182 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, στην περίπτωση κατά την οποία η ετήσια σταυροειδής επιδότηση των 200 εκατομμυρίων DEM «λευκού τομέα» της RAG για τις εξορυκτικές της δραστηριότητες δεν είναι από χρηματοδοτική άποψη εξ ολοκλήρου δυνατή μεταξύ του 2001 και του 2005, η Γερμανική Κυβέρνηση εγγυήθηκε, το 1998, το ποσό που επιτρέπει να επιτευχθεί το προβλεπόμενο ποσό για τη σταυροειδή επιδότηση. Η συλλογιστική της Επιτροπής, κατά την οποία η ήδη χορηγηθείσα εγγύηση δεν παρουσιάζει κανένα πλεονέκτημα για την RAG μέχρι το 2001, αντιφάσκει προς την πρόσφατη ανακοίνωσή της για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις ή με τη μορφή εγγυήσεων (ΕΕ 2000, C 71, σ. 14). Συγκεκριμένα, στην ανακοίνωση αυτή, η ίδια η Επιτροπή τόνισε, στο σημείο 2.1.2, ότι «η ενίσχυση χορηγείται όταν παρέχεται η εγγύηση, και όχι όταν η εγγύηση καταπίπτει ή όταν πραγματοποιούνται οι πληρωμές». Η συλλογιστική αυτή ισχύει επίσης για τον τομέα της Συνθήκης ΕΚΑΧ.

183 Η προσφεύγουσα διευκρινίζει ότι η παροχή επομένως της εγγυήσεως αυτής από τη Γερμανική Κυβέρνηση συνιστά την εν λόγω ενίσχυση. Το γεγονός ότι η εγγύηση συνιστά άμεσο πλεονέκτημα για την RAG επιβεβαιώνεται από τη δήλωση της Γερμανικής Κυβερνήσεως ότι η RAG καταβάλλει κάθε έξι μήνες δικαιώματα συστάσεως εγγυήσεως. Καθόσον η εγγύηση χορηγήθηκε και συντηρείται με τιμή κατώτερη της τιμής της αγοράς, κρατικές ενισχύσεις έχουν ήδη χορηγηθεί το 1998.

Το μόνο λυσιτελές κριτήριο είναι η τιμή που θα όφειλε να καταβάλει η RAG για μια τέτοια εγγύηση, υπό συνήθεις εμπορικές συνθήκες, το 1998. Όμως, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η τιμή αυτή καθορίστηκε κάτω από τον συντελεστή της αγοράς. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή δεν έκανε απολύτως καμία έρευνα ως προς το ζήτημα αυτό.

- 184 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η επίδικη εγγύηση δεν αποτελεί ενίσχυση, διότι η εγγύηση αυτή θα αρχίσει να ισχύει μόνον το 2001 και ότι η Επιτροπή θα επανεξετάσει την περίπτωση αυτή το 2000, στο πλαίσιο της αποφάσεώς της που αφορά την ενίσχυση για το 2001. Υπογραμμίζει ότι, επί του παρόντος, η εγγύηση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Επί πλέον, αφενός, η RAG κατέβαλε τόκους για την εγγύηση και, αφετέρου, οι ετήσιες πληρωμές βάσει της εγγυήσεως αυτής θα πρέπει να επιστραφούν από τα μελλοντικά κέρδη της RAG από τις δραστηριότητές της στον «λευκό τομέα». Η Γερμανική Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι η RAG καταβάλλει κάθε εξάμηνο δικαιώματα συστάσεως εγγυήσεως ίσων προς το 0,125 % της προβλεπόμενης ανώτατης εγγυήσεως. Τα δικαιώματα αυτά αντιπροσωπεύουν κατάλληλη αντιπαροχή για ενδεχόμενα πλεονεκτήματα που θα μπορούσε να αποκομίσει.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 185 Το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι, αφενός, οι διάδικοι συμφωνούν ως προς το γεγονός ότι η εν λόγω εγγύηση θα αρχίσει να παράγει αποτελέσματα μόνον το 2001· εξ άλλου, η RAG δήλωσε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι αποφάσισε εν τω μεταξύ να μην προβάλλει τα δικαιώματά της επί της εγγυήσεως αυτής. Αφετέρου, απαντώντας στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα, αφού έλαβε γνώση των διευκρινίσεων της Επιτροπής, της RAG και της Γερμανικής Κυβερνήσεως επί των λεπτομερειών αυτής της εγγυήσεως, δήλωσε ότι εμμένει στην αιτίαση ότι η Επιτροπή όφειλε να λάβει υπόψη της την εγγύηση αυτή, νόμιμη ή όχι, και δεν έπρεπε να αποσιωπήσει την ύπαρξή της στο πλαίσιο του εκ των προτέρων ετησίου ελέγχου της.
- 186 Το μοναδικό στοιχείο που μπορεί να χαρακτηρισθεί, κατά το 1998 και 1999, ως κρατική ενίσχυση είναι η ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ των δικαιωμάτων συστάσεως

εγγυήσεως που πράγματι κατέβαλε η RAG, ήτοι το 0,125 % της ανώτατης προβλεπόμενης εγγυήσεως, αφενός, και των δικαιωμάτων που έπρεπε να καταβάλει υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς και, αφετέρου, καθόσον μια τέτοια εγγύηση μπορεί να επιτυγχάνεται από την οικεία επιχείρηση στην αγορά. Συναφώς, αρκεί να τονισθεί ότι η προσφεύγουσα, προτού υποβάλει συγκεκριμένα στοιχεία, από τα οποία μπορεί να αποδειχθεί η ύπαρξη μιας τέτοιας διαφοράς και, ιδίως, να αμφισβητηθεί ο ρυθμός του 0,125 % που επικαλείται η Γερμανική Κυβέρνηση ή να ισχυρισθεί ότι η RAG ουδέποτε θα ετύγχανε μια τέτοια εγγύηση στην αγορά, περιορίστηκε να δηλώσει ότι η καταβληθείσα από την RAG τιμή είχε καθορισθεί, χωρίς καμία αμφιβολία, κάτω του συντελεστή της αγοράς. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η προσφεύγουσα δεν απέδειξε επαρκώς κατά νόμο ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, μη αξιολογώντας την κρατική ενίσχυση που ενδεχομένως χορηγήθηκε στο ειδικό πλαίσιο του εκ των προτέρων ελέγχου.

Επί των αιτιάσεων που δεν βασίζονται σε αριθμητικά στοιχεία

- 187 Όσον αφορά το γεγονός ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις — και, κατά τις υποψίες της προσφεύγουσας, το τροποποιηθέν σχέδιο — δεν μνημονεύουν τη συγχώνευση και δεν περιγράφουν τη γερμανική βιομηχανία άνθρακα όπως εξήλθε από τη συγχώνευση αυτή, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει ότι η εν λόγω συγχώνευση εντάσσεται στην Kohlekompromiss του 1997 (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 20) και ότι αποτελεί τη βάση του τροποποιηθέντος σχεδίου, που εγκρίθηκε με την απόφαση που αφορά το 1998. Όμως, η απόφαση αυτή περιγράφει ευρέως, στο σημείο II, των αιτιολογικών της σκέψεων, την Kohlekompromiss και τα προβλεπόμενα για το χρονικό διάστημα 1998 έως 2002 μέτρα εκσυγχρονισμού, αναδιαρθρώσεως, εξορθολογισμού και κλεισίματος εγκαταστάσεων. Το γεγονός και μόνον ότι η περιγραφή αυτή — καθώς και η ανάλυση των σχεδιαζομένων μέτρων που περιέχονται στο σημείο III των αιτιολογικών σκέψεων — αναφέρεται στα διάφορα ορυχεία της RAG, της Saarbergwerke και της Preussag Anthrazig, και όχι στην μονάδα που προέκυψε από τη συγχώνευση, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως. Πράγματι, καμία διάταξη της Συνθήκης ΕΚΑΧ ή του κώδικα δεν απαγορεύει στην Επιτροπή να προβεί, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, σε περιγραφή και ανάλυση «ορυχείο».

- 188 Όσον αφορά, τέλος, τις περιπτώσεις συνεργειών που φέρονται να προέκυψαν από τη συγχώνευση, το Πρωτοδικείο υπενθυμίζει, αφενός, ότι, όπως διευκρίνισαν η Επι-

τροπή και η RAG απαντώντας στις ερωτήσεις του, η συγχώνευση συντελέστηκε μόλις την 1η Οκτωβρίου 1998, μολονότι η συμφωνία για τη συγχώνευση προέβλεπε, για λόγους καθαρά λογιστικής, αναδρομική ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 1998. Αφετέρου, όπως προκύπτει από το σημείο 18 του εγγράφου της Επιτροπής 4ης Φεβρουαρίου 2000 (βλ. ανωτέρω τις σκέψεις 35 έως 38) που προσκομίσθηκε στη δικογραφία από την προσφεύγουσα, η Επιτροπή πληροφορήθηκε από τη Γερμανική Κυβέρνηση στις 10 Ιουλίου 1998 για μια έκθεση που είχε συντάξει η εταιρία *Roland Berger & Partner GmbH*, κατά την οποία οι οικονομίες που έγιναν χάρη στη συνένωση των σχετικών με τον άνθρακα δραστηριοτήτων της Saarbergwerke και της RAG μπορούσαν να φθάσουν σε περίπου 25 έως 40 εκατομμύρια DEM ετησίως «μεσοπροθέσμως και μακροπροθέσμως».

189 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο αριθμός που γνωστοποιήθηκε στην Επιτροπή είναι ασαφής, αβεβαίας σημασίας για τα έτη 1998 και 1999, καθώς και μάλλον ασήμαντης διαστάσεως σε σχέση με το ύψος των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν βάσει των άρθρων 3 και 4 του κώδικα. Υπό τις περιστάσεις αυτές, είναι θεμιτό να θεωρηθεί ότι η Επιτροπή, όταν ενέκρινε τον Δεκέμβριο του 1998 τόσο τις ενισχύσεις για το 1998 και 1999 όσο και το τροποποιηθέν σχέδιο, δεν ήταν επαρκώς πληροφορημένη για το ότι οι εν λόγω περιπτώσεις συνεργειών θα είχαν άμεση επίδραση επί του κόστους παραγωγής ή επί των εσόδων της RAG το 1998 και/ή το 1999 και θα κατέληγαν σε προδήλως παράτυπη κρατική ενίσχυση συγκεκριμένου και όχι αμελητέου ύψους. Η Επιτροπή δεν βρέθηκε ούτε προ σοβαρών πληροφοριών βάσει των οποίων θα μπορούσε να ελέγξει, στο πλαίσιο του εκ των προτέρων ετησίου ελέγχου της, το ενδεχόμενο μιας τέτοιας ενισχύσεως.

190 Επί πλέον, η προσφεύγουσα δεν κατόρθωσε να αποδείξει, ενώπιον του Πρωτοδικείου, την πρόδηλη ανακρίβεια του επιχειρήματος ότι οι περιπτώσεις συνεργειών, όπως οι εν προκειμένω, προκύπτουν πράγματι μόνο μεσοπροθέσμως, δηλαδή κατόπιν των εσωτερικών αναδιαρθρώσεων που αποφασίζονται στο πλαίσιο της νέας συγχωνευθείσας μονάδας. Σε μια τέτοια αλληλουχία, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως θεωρώντας ότι δεν όφειλε να αποφανθεί, στο πλαίσιο του εκ των προτέρων ετησίου ελέγχου της, επί τέτοιων πραγματικών στοιχείων, ο χαρακτηρισμός των οποίων ως κρατικής ενισχύσεως μπορούσε να αποδειχθεί μόνον κατόπιν εμπειριστατωμένης αναλύσεως, λαμβανομένης υπόψη, ενδεχομένως, μεταγενέστερης και πλέον οριστικής εκτιμήσεως των πλεονεκτημάτων, όπως των οικονομικών κλίμακας, που θα απέφερε η συγχώνευση στη νέα συγχωνευθείσα μονάδα.

- 191 Επομένως, η Επιτροπή μπορούσε, χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, να επιφυλαχθεί για μεταγενέστερο έλεγχο ως προς το ζήτημα ενδεχομένων συνεργειών που προέκυψαν από τη συγχώνευση.

Ως προς τους λόγους που αντλούνται από παράβαση της υποχρέωσης αιτιολογήσεως έναντι της συγχωνεύσεως που επήλθε στο πλαίσιο της γερμανικής βιομηχανίας άνθρακα

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 192 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι δεν παρέσχε την παραμικρή αιτιολογία επί της συγχωνεύσεως, ιδίως επί των συνεργειών που συνδέονται με αυτήν, καθώς και επί της τιμής αγοράς της Saarbergwerke, ούτε επί του ζητήματος κατά πόσον η συγχωνευθείσα μονάδα μπορούσε να λάβει ενισχύσεις μετά την ημερομηνία της συγχωνεύσεως.
- 193 Η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή, επί πλέον, ότι δεν θέλησε να απαντήσει ή καν να αναφερθεί στις καταγγελίες της, της 1ης και της 5ης Μαΐου 1998, καθώς και στα ζητήματα που έθεσε με το έγγραφό της της 9ης Σεπτεμβρίου 1998. Οι προσβαλλόμενες αποφάσεις απορρίπτουν αμέσως τις καταγγελίες αυτές, χωρίς την παραμικρή αιτιολογία. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της αιτιολογήσεως, όπως αυτή διαπιστώθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France (Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 64, στο εξής: απόφαση Sytraval).
- 194 Τέλος, η προσφεύγουσα, μολονότι δεν προσάπτει στην Επιτροπή ότι υπέπεσε σε πλάνη εκτιμήσεως παραλείποντας να εξετάσει τις κρατικές ενισχύσεις ύψους 4 και

2,5 δισεκατομμυρίων DEM που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο της συγχωνεύσεως, προβάλλει παράβαση της εκ μέρους της Επιτροπής υποχρεώσεώς της αιτιολογήσεως επί των δύο αυτών σημείων.

- 195 Η Επιτροπή αντιτείνει ότι δεν είχε κανένα λόγο να μνημονεύσει ρητώς τη συγχώνευση στις προσβαλλόμενες αποφάσεις. Οι αποφάσεις αυτές, δεδομένου του ετήσιου αυτού του είδους αποφάσεων, δεν αποτελούσαν το κατάλληλο πλαίσιο για την αντιμετώπιση διαρκών και περίπλοκων προβλημάτων που μπορούν να τίθενται στο πλαίσιο μιας και μόνον πράξεως όπως της συγχωνεύσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 196 Το άρθρο 15, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ ορίζει ότι οι αποφάσεις της Επιτροπής πρέπει να αιτιολογούνται. Κατά πάγια νομολογία, από την αιτιολογία πρέπει να διαφαίνεται κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο η συλλογιστική του θεσμικού οργάνου που εξέδωσε την πράξη, ώστε να καθιστά δυνατό στους ενδιαφερομένους να γνωρίζουν τους λόγους που δικαιολογούν το ληφθέν μέτρο για να προασπίσουν τα δικαιώματά τους και στον κοινοτικό δικαστή να ασκεί τον έλεγχό του. Εντούτοις, δεν απαιτείται η αιτιολογία να προσδιορίζει όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, κατά το μέτρο που η αιτιολογία πρέπει να εκτιμάται όχι μόνο βάσει του κειμένου της πράξεως, αλλά και του πλαισίου στο οποίο εντάσσεται, καθώς και του συνόλου των κανόνων δικαίου που διέπουν τον οικείο τομέα (απόφαση *Forges de Clabecq* κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα στη σκέψη 162, σκέψη 108, και παρατιθέμενη νομολογία).
- 197 Πρέπει να προστεθεί ότι, κατά τη διαμορφωθείσα στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ νομολογία, η Επιτροπή, όταν καταλήγει ότι δεν υφίσταται ή ότι είναι συμβατή μια προσαπτόμενη από καταγγέλλοντα κρατική ενίσχυση, οφείλει να εκθέσει στον καταγγέλλοντα, με την αιτιολογία της επίμαχης αποφάσεως, τους λόγους για τους οποίους τα προβληθέντα από αυτόν στοιχεία δεν υπήρξαν επαρκή για να γίνει δεκτή η καταγγελία του, εξυπακουομένου ότι η Επιτροπή οφείλει να απαντά μόνο σε αιτιάσεις που είναι ουσιώδεις για την αξιολόγηση του επίμαχου σχεδίου ενισχύσεως, χωρίς να υποχρεούται να λάβει θέση επί στοιχείων που είναι προδήλως άσχετα,

ασήμαντα ή σαφώς δευτερεύοντα (απόφαση Sytraval, σκέψη 64, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 1998, Τ-371/94 και Τ-394/94, British Airways κ.λπ. και British Midland Airways κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. ΙΙ-2405, σκέψη 106, στο εξής: απόφαση British Airways).

- 198 Είναι αληθές ότι ούτε η Συνθήκη ΕΚΑΧ ούτε ο κώδικας περιέχουν διάταξη παρόμοια προς το άρθρο 93, παράγραφος 2, της Συνθήκης ΕΚ, ως προς το οποίο διαμορφώθηκε η νομολογία αυτή και το οποίο υποχρεώνει την Επιτροπή να τάξει «στους ενδιαφερομένους προθεσμίες για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους». Πάντως, η εν λόγω νομολογία στηρίζει το δικαίωμα του καταγγέλλοντος να λάβει ρητή απάντηση στην καταγγελία του όχι ως ενδιαφερόμενος, αλλά ως πρόσωπο το οποίο αφορά άμεσα και ατομικά η απόφαση με την οποία δεν έγινε δεκτή η καταγγελία του (απόφαση Sytraval, σκέψεις 47, 48, 59 και 63, και απόφαση British Airways, σκέψεις 90 έως 92 και 94). Όμως, εν προκειμένω, κρίθηκε ανωτέρω ότι η απόφαση αφορά την προσφεύγουσα κατά το άρθρο 33, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, οπότε η νομολογία αυτή μπορεί να έχει, κατ' αρχήν, εν προκειμένω κατ' αναλογίαν εφαρμογή.
- 199 Τέλος, κατά πάγια νομολογία, η έλλειψη ή η ανεπάρκεια αιτιολογίας εμπίπτει στην παράβαση ουσιώδους τύπου που πρέπει να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως από τον κοινοτικό δικαστή (απόφαση Sytraval, σκέψη 67, και παρατιθέμενη νομολογία).
- 200 Υπό το φως ακριβώς των ανωτέρω σκέψεων, πρέπει να εξετασθεί αν η Επιτροπή παρέβη το καθήκον της αιτιολογήσεως.
- 201 Συναφώς, πρέπει να υπενθυμισθεί ότι οι προσβαλλόμενες αποφάσεις εκθέτουν επαρκώς τους λόγους για τους οποίους εγκρίθηκαν οι ενισχύσεις που πράγματι κοινοποιήθηκαν από τη Γερμανία για τα έτη 1998 και 1999.

- 202 Αντιθέτως, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις σιωπούν ως προς τη συγχώνευση, ιδίως ως προς τα στοιχεία ενισχύσεως που φέρονται να συνδέονται με αυτήν. Είναι προφανές ότι η σιωπή αυτή θα έπρεπε να επιφέρει κυρώσεις λόγω ελλείψεως αιτιολογίας αν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις είχαν εγκρίνει τα εν λόγω στοιχεία ενισχύσεως, χωρίς να εκθέσουν τους προς τούτο λόγους. Όμως, αυτό δεν συμβαίνει. Όπως προκύπτει από το κείμενό τους, οι αποφάσεις αυτές περιέχουν θετική κρίση μόνο για τις ενισχύσεις που κοινοποίησε ρητώς η Γερμανία.
- 203 Όσον αφορά το ζήτημα αν η Επιτροπή όφειλε να αιτιολογήσει ρητώς το γεγονός ότι δεν περιέλαβε στις προσβαλλόμενες αποφάσεις την εξέταση των ζητημάτων που αφορούν ενίσχυση και συνδέονται με τη συγχώνευση, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι οι ουσιαστικοί ισχυρισμοί που διατυπώνει η προσφεύγουσα επί των πτυχών αυτών απορρίφθηκαν στο σύνολό τους, οπότε κανένας από τους κανόνες δικαίου που επικαλείται η προσφεύγουσα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι υποχρέωνε την Επιτροπή να εξετάσει τη συγχώνευση στην παρούσα αλληλουχία. Δεν προέκυψε κατά τη διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου — ούτε εξ άλλου το ισχυρίστηκε η προσφεύγουσα — ότι η προβολή αυτών των ισχυρισμών εμποδίστηκε από τη σιωπή της Επιτροπής ή ότι η προσφεύγουσα θα μπορούσε να προβάλει άλλους λόγους αν στις προσβαλλόμενες αποφάσεις είχε ρητώς εκτεθεί ότι η Επιτροπή θέλησε να αποκλείσει την εξέταση των ζητημάτων αυτών από την παρούσα αλληλουχία.
- 204 Επί του σημείου αυτού, η παρούσα υπόθεση διαφέρει θεμελιωδώς από την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *British Airways*, στην οποία από την αιτιολογία της αποφάσεως που ενέκρινε ενισχύσεις προοριζόμενες για τον εκσυγχρονισμό του στόλου της *Air France* δεν προέκυπτε ότι η Επιτροπή είχε πράγματι εξετάσει τη σχετική νομολογία και τη δική της πρακτική λήψεως αποφάσεων που και οι δύο δεν επέτρεπαν μια τέτοια έγκριση (σκέψη 114 της αποφάσεως). Επί πλέον, η ίδια απόφαση της Επιτροπής σιωπούσε απολύτως ως προς την ανταγωνιστική κατάσταση της *Air France* στο δίκτυο των πιο επικερδών γραμμών (σκέψη 280 της αποφάσεως), μολονότι η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να εξετάσει, σ' ένα κοινοτικό πλαίσιο, όλα τα λυσιτελή στοιχεία ως προς το ζήτημα αν το επίδικο σχέδιο ενισχύσεως ήταν συμβατό με το κοινό συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 92, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚ. Υπό τις περιστάσεις της υποθέσεως αυτής, το Πρωτοδικείο, κρίνοντας ότι τα δύο αυτά σημεία ήταν ουσιώδους σημασίας, ακύρωσε την προσβαλλόμενη απόφαση λόγω ελλείψεως αιτιολογίας.

- 205 Εν προκειμένω, αντιθέτως, δεν υπάρχουν οι ιδιομορφίες που χαρακτηρίζαν την υπόθεση *British Airways*: ούτε η Συνθήκη ΕΚΑΧ ούτε ο κώδικας προβλέπουν παρόμοιο κριτήριο όπως αυτά που περιέχει στο άρθρο 2, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚ και καμία νομολογία ή πρακτική στη λήψη αποφάσεων δεν υποχρέωνε την Επιτροπή να περιλάβει στις προσβαλλόμενες αποφάσεις την εξέταση των αιτιάσεων που διατύπωσε η προσφεύγουσα. Επί πλέον, η εξέταση των ουσιαστικών ισχυρισμών που διατυπώθηκαν εν προκειμένω κατέστησε φανερό ότι η Επιτροπή μπορούσε ευλόγως να αποστεί της εξετάσεως, στο πλαίσιο των προσβαλλομένων αποφάσεων, της ενδεχόμενης επιπτώσεως της συγχωνεύσεως υπό το πρίσμα του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων.
- 206 Εξ άλλου, η σιωπή των προσβαλλομένων αποφάσεων επί του σημείου αυτού κατέστησε σαφές στην προσφεύγουσα ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε, στην παρούσα αλληλουχία, τα στοιχεία ενισχύσεως που αποτελούσαν το αντικείμενο της αιτιάσεως. Αντιμετωπίζοντας μια τέτοια συμπεριφορά εκ μέρους της Επιτροπής, η προσφεύγουσα μπορούσε να ασκήσει προσφυγή κατά παραλείψεως, βάσει του άρθρου 35 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, προκειμένου να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή παρανόμως απέστη από το να ελέγξει τα στοιχεία αυτά. Όμως, στις 3 Μαρτίου 1999, άσκησε πράγματι μια τέτοια προσφυγή (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 27). Επί πλέον, μπορούσε να απευθυνθεί στα εθνικά δικαστήρια, καθ' όσον χρόνο η Επιτροπή δεν είχε αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού, προκειμένου να υποστηρίξει ότι τα εν λόγω στοιχεία ενέπιπταν στην απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων του άρθρου 4, στοιχείο γ', της Συνθήκης ΕΚΑΧ (βλ. ανωτέρω τη σκέψη 163). Επομένως, η προσφεύγουσα δεν βρισκόταν σε μια κατάσταση όπου η σιωπή της Επιτροπής της στερούσε την κατάλληλη δικαστική προστασία.
- 207 Καθόσον η προσφεύγουσα αναφέρεται ακόμη στην απόφαση *Sytraval*, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι καταγγελίες της, της 1ης Μαΐου, 5ης Μαΐου και 9ης Σεπτεμβρίου 1998 περιείχαν απλώς έναν ασαφή υπαινιγμό στην τιμή πωλήσεως της *Saarbergwerke* (βλ. ανωτέρω, τη σκέψη 176). Επομένως, δεν πρόκειται για ουσιώδη αιτίαση κατά την έννοια της αποφάσεως αυτής. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να απαντήσει στις καταγγελίες αυτές, στο πλαίσιο των προσβαλλομένων αποφάσεων, και μπορούσε βασίμως να θεωρήσει ότι οι αποφάσεις αυτές δεν συνιστούσαν το κατάλληλο πλαίσιο για να δοθεί απάντηση στις εν λόγω καταγγελίες. Για τους ίδιους λόγους, και ενόψει του ότι οι καταγγελίες αυτές δεν

περιείχαν ούτε επαρκώς συγκεκριμένα στοιχεία ως προς την κρατική εγγύηση των 200 εκατομμυρίων DEM, καθώς και ως προς τις συνέργειες που αποτελούσαν το αντικείμενο αιτιάσεων, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να περιλάβει, απαντώντας τις καταγγελίες αυτές, στις αποφάσεις, ειδική αιτιολογία επί των σημείων αυτών.

208 Τέλος, όσον αφορά τις φερόμενες κρατικές ενισχύσεις των 4 και 2,5 δισεκατομμυρίων DEM, που χορηγήθηκαν στη RAG στο πλαίσιο της συγχωνεύσεως, αρκεί να τονισθεί ότι, στο υπόμνημά της παρεμβάσεως που κατατέθηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως T-12/99, η Γερμανική Κυβέρνηση διευκρίνισε ότι τα στοιχεία από τα οποία συντίθεται το ποσό των 4 εκατομμυρίων DEM, τις ημερομηνίες χορηγήσεώς του και τις λήπτριες επιχειρήσεις. Η εν λόγω κυβέρνηση κατέληξε ότι τα χρηματοδοτικά μέτρα που είχαν ήδη εφαρμογή είχαν κανονικά υποβληθεί στην Επιτροπή και εγκριθεί από αυτήν, ενώ τα ποσά που εκκρεμούν ακόμη δεν μπορούν παρά να αποτελέσουν το αντικείμενο μελλοντικών εγκριτικών αποφάσεων. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα δεν αντέκρουσε αυτές τις δηλώσεις, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το ζήτημα του ποσού των 4 εκατομμυρίων DEM, που καταλογίζεται σε άλλα χρονικά διαστήματα χορηγήσεως, στερείται λυσιτέλειας για τις εν προκειμένω προσβαλλόμενες αποφάσεις. Κατά συνέπεια, οι αποφάσεις αυτές δεν χρειάζονταν να αιτιολογηθούν επί του σημείου αυτού.

209 Το ίδιο ισχύει και ως προς τα 2,5 δισεκατομμύρια DEM. Η Επιτροπή διευκρίνισε, ενώπιον του Πρωτοδικείου, ότι η καταβολή του ποσού αυτού αποτελούσε μέρος της συνολικής ενισχύσεως που προβλεπόταν στο πλαίσιο της Kohlekompromiss, ενώ μόνον ένα μέρος ύψους 500 εκατομμυρίων DEM είχε περιληφθεί στο ποσό των ενισχύσεων που εγκρίθηκαν με την απόφαση που αφορά το 1998 βάσει του άρθρου 4 του κώδικα. Όμως, η δήλωση αυτή δεν αντικρούστηκε από την προσφεύγουσα. Η εν λόγω δήλωση δεν έδωσε συναφώς αφορμή ούτε για ουσιαστική αμφισβήτηση εκ μέρους της προσφεύγουσας. Κατά συνέπεια, η σιωπή της αποφάσεως αυτής ως προς τα 500 εκατομμύρια DEM δεν αφορά ούτε ένα ουσιώδες στοιχείο της προσβαλλομένης αποφάσεως ούτε ένα λυσιτελές στοιχείο για την ουσιαστική της νομι-

μότητα. Επομένως, δεν δικαιολογεί την ακύρωση της απόφασεως αυτής (βλ., με αυτό το πνεύμα, την απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Οκτωβρίου 1987, 119/86, Ισπανία κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4121, σκέψη 52).

- 210 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις δεν είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένες.
- 211 Δεδομένου ότι κανένας από τους λόγους που προβλήθηκαν κατά των προσβαλλομένων αποφάσεων δεν έγινε δεκτός, οι προσφυγές πρέπει να απορριφθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 212 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα. Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής και της παρεμβαίνουσας RAG.
- 213 Δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει τις προσφυγές.**
- 2) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικαστικά της έξοδα καθώς και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή και η παρεμβαίνουσα RAG.**
- 3) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας φέρει τα δικαστικά της έξοδα.**

Meij

Lenaerts

Potocki

Jaeger

Pirrung

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 2001.

Ο Γραμματέας

Ο Προεδρεύων

H. Jung

A. W. H. Meij